

ЗАТВЕРДЖЕНО
Голова Правління
Приватного акціонерного товариства
«Українська аграрно – страхова компанія»

Іщук О.П.

«19» травня 2020 року

**ПРАВИЛА
ДОБРОВІЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ
СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ
(НОВА РЕДАКЦІЯ)**

Київ, 2020 р.

ЗМІСТ

1.	ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	3
2.	ОСНОВНІ ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ	3
3.	ПРЕДМЕТ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ	11
4.	ПОРЯДОК ВИЗНАЧЕННЯ РОЗМІРІВ СТРАХОВИХ СУМ ТА РОЗМІРІВ СТРАХОВИХ ВИПЛАТ	13
5.	СТРАХОВИЙ РИЗИК ТА СТРАХОВИЙ ВИПАДОК	17
6.	ВИКЛЮЧЕННЯ ІЗ СТРАХОВИХ ВИПАДКІВ І ОБМЕЖЕННЯ СТРАХУВАННЯ	19
7.	СТРАХОВІ ТАРИФИ. СТРАХОВИЙ ПЛАТІЖ	24
8.	СТРОК ТА МІСЦЕ ДІЇ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ	24
9.	ПОРЯДОК УКЛАДАННЯ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ. ФРАНШИЗА. РІВЕНЬ СТРАХОВОГО ПОКРИТТЯ	25
10.	ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ СТОРІН ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ	30
11.	ДІЇ СТРАХУВАЛЬНИКА У РАЗІ НАСТАННЯ СТРАХОВОГО ВИПАДКУ	33
12.	ПЕРЕЛІК ДОКУМЕНТІВ, ЩО ПІДТВЕРДЖУЮТЬ НАСТАННЯ СТРАХОВОГО ВИПАДКУ ТА РОЗМІР ЗБИТКІВ	35
13.	ПОРЯДОК І УМОВИ ЗДІЙСНЕННЯ СТРАХОВИХ ВИПЛАТ	37
14.	СТРОК ПРИЙНЯТТЯ РІШЕННЯ ПРО ЗДІЙСНЕННЯ АБО ВІДМОВУ В ЗДІЙСНЕННІ СТРАХОВИХ ВИПЛАТ	43
15.	ПРИЧИНИ ВІДМОВИ У СТРАХОВІЙ ВИПЛАТІ АБО ВИПЛАТІ СТРАХОВОГО ВІДШКОДУВАННЯ	44
16.	ПОРЯДОК ВНЕСЕННЯ ЗМІН В УМОВИ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ	45
17.	УМОВИ ПРИПИНЕННЯ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ	46
18.	ПОРЯДОК ВИРІШЕННЯ СПОРІВ	47
19.	ОСОБЛИВІ УМОВИ	47
20.	ДОДАТОК 1 - СТРАХОВІ ТАРИФИ	48

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Приватне акціонерне товариство «Українська аграрно-страхова компанія» (далі – Страховик) на підставі цих «Правил добровільного страхування сільськогосподарської продукції» (нова редакція) (далі – Правила) та відповідно до глави 67 «Страхування» Цивільного кодексу України, параграфу 2 «Страхування» глави 35 Господарського кодексу України, Закону України «Про страхування» та відповідних договорів страхування між Страховиком та юридичною або дієздатною фізичною особою (зокрема зареєстрованою, як фізична особа-підприємець) (далі – Страхувальник) здійснює добровільне страхування сільськогосподарської продукції, а саме:

- 1.1.1. Сільськогосподарських культур та багаторічних насаджень;
- 1.1.2. Сільськогосподарських тварин та птиці;
- 1.1.3. Іншої сільськогосподарської продукції.

1.2. Ці Правила встановлюють загальні умови і порядок укладання Договорів добровільного страхування сільськогосподарської продукції (далі – Договір страхування). Конкретні умови страхування визначаються при укладенні Договорів страхування. За згодою Сторін у Договір страхування можуть бути включені також інші умови, що не суперечать цим Правилам.

1.3. Страхувальниками за цими Правилами можуть бути дієздатні фізичні та юридичні особи, незалежно від форми власності і господарювання (сільськогосподарські підприємства, учбові і дослідно-виробничі заклади, кооперативи, фермерські, селянські господарства тощо), які є власниками та/або виробниками сільськогосподарської продукції.

1.4. Страхувальник має право укласти Договір страхування на користь іншої особи (Вигодонабувача) за її згодою, а також замінити її до настання страхового випадку.

1.5. Усі положення, що прописані у цих Правилах, але не передбачені главою 67 «Страхування» Цивільного кодексу України, параграфом 2 «Страхування» глави 35 Господарського кодексу України, Законом України «Про страхування», мають бути врегульовані та конкретизовані Договором страхування.

2. ОСНОВНІ ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ

2.1. В цих Правилах страхові терміни та визначення розуміють так:

2.1.1. **Вигодонабувач** (далі – Вигодонабувач) - фізична або юридична особа, яка може зазнати збитків у результаті настання страхового випадку, призначена Страхувальником при укладанні Договору страхування для отримання страхового відшкодування;

2.1.2. **Договір страхування** – письмова угода між Страхувальником і Страховиком, згідно з якою Страховик бере на себе зобов'язання у разі настання страхового випадку здійснити страхову виплату Страхувальнику або іншій особі, визначеній у Договорі страхування Страхувальником, на користь якої укладено Договір страхування (Вигодонабувачу), а Страхувальник зобов'язується сплачувати страхові платежі у визначені строки і виконувати інші умови Договору страхування;

2.1.3. **Заява на страхування** – відомості, надані Страхувальником письмово за формою, встановленою Страховиком, або іншим чином заявлений намір про укладення Договору страхування;

2.1.4. **Збиток** – майнові втрати Страхувальника (Вигодонабувача), внаслідок пошкодження або загибелі застрахованої сільськогосподарської продукції в результаті настання страхового випадку, та такі, що підлягають відшкодуванню Страховиком на умовах Договору страхування;

2.1.5. **Ліміт відповідальності Страховика** – максимальний розмір страхового відшкодування по одному страховому випадку, по окремому страховому ризику або в цілому за Договором страхування;

2.1.6. **Майно** – врожай, посіви, насадження, сільськогосподарські тварини та інше;

2.1.7. **Мультиризикове (комплексне) страхування** – страхування сільськогосподарської продукції (об'єктів страхування) від певного переліку ризиків. За договорами мультиризикового страхування можуть покриватись всі погодні ризики (окремі або їх комбінації);

2.1.8. **Опціон ціни** – визначені та фіксовані Страховиком для Страхувальника варіанти цін на с.-г. продукцію, які використовуються для цілей страхування;

2.1.9. **Середній показник (індекс)** - показник, який склався в конкретному районі області, у всій області України або на іншій території за певний період часу та, який оприлюднюється компетентним органом.

Середній показник для цілей страхування приймається за кілька попередніх років та розраховується за формулою:

$$\text{Сер. Пк.} = (\text{Сер. Пк.1} + \text{Сер. Пк.2} + \dots + \text{Сер. Пк. N})/N, \text{ де}$$

N – кількість років, які беруться Страховиком для розрахунку середнього показника.

Сер. Пк. – середній показник опублікований компетентним органом.

В цілях страхування можуть використовуватись наступні показники: температура, рівень опадів, вологість, інше погодні показники, врожайність, дохід, ціна та інші індекси.

2.1.10. **Спеціалізована служба** (представник Страховика) – суб'єкт підприємницької діяльності або юридична особа, що надає організаційну та/або іншу необхідну допомогу від імені Страховика на користь Страхувальника/Вигодонабувача при виконанні Страховиком зобов'язань згідно з умовами Договору страхування;

2.1.11. **Страховий ризик** – певна подія, на випадок якої проводиться страхування і яка має ознаки ймовірності та випадковості настання;

2.1.12. **Страхове покриття** – відсоток страхового захисту, який обирає виробник с.-г. продукції із варіантів, що пропонуються Страховиком в межах Договору страхування, якщо такий передбачено ним;

2.1.13. **Страхова сума** – грошова сума, в межах якої Страховик, відповідно до умов страхування, зобов'язаний провести виплату при настанні страхового випадку. Страхова сума за Договором страхування не повинна перевищувати вартість сільськогосподарської продукції, що приймається на страхування;

2.1.14. **Страхове відшкодування** – страхова виплата, яка здійснюється Страховиком у межах страхової суми та/або ліміту відповідальності відповідно до умов Договору страхування при настанні страхового випадку;

2.1.15. **Страховий акт** – документ, який підтверджує рішення Страховика щодо визнання страхового випадку та регламентує розмір та порядок виплати страхового відшкодування;

2.1.16. **Страховий випадок** – подія, передбачена Договором страхування, яка відбулася і з настанням якої виникає обов'язок Страховика здійснити виплату страхового відшкодування Страхувальнику або Вигодонабувачу;

2.1.17. **Страховий платіж** (страховий внесок, страхова премія) – плата за страхування, яку Страхувальник зобов'язаний внести Страховику згідно з Договором страхування;

2.1.18. **Страховий тариф** – ставка страхового внеску з одиниці страхової суми за визначений період страхування;

2.1.19. **Страховик** – юридична особа, створена у формі акціонерного, повного, командитного товариства або товариства з додатковою відповідальністю згідно з законодавством України, а також та, що одержала у встановленому порядку ліцензію на здійснення страхової діяльності. У даних Правилах Страховиком визнається ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «УКРАЇНСЬКА АГРАРНО-СТРАХОВА КОМПАНІЯ», від імені якого укладається Договір страхування;

2.1.20. **Страхувальник** – юридична особа або дієздатна фізична особа, в тому числі, зареєстрована як фізична особа - підприємець, яка здійснює виробництво товарної сільськогосподарської продукції, та яка є власником такої продукції або розпоряджається і

використовує таку продукцію за договором найму (у тому числі – оренди), переробки, транспортування, комісії, зберігання, застави або набуде таке право в майбутньому, і яка уклала зі Страховиком Договір страхування сільськогосподарської продукції, відносно якого у них є певний інтерес у збереженні цієї сільськогосподарської продукції;

2.1.21. **Територія страхування** – територія (місце) дії Договору страхування;

2.1.22. **Франшиза** – частина збитків, що не відшкодовується Страховиком згідно з договором страхування. Франшиза може встановлюватись як в абсолютному значенні, так і у відсотках від страхової суми та використовуватись як до загальної страхової суми, так і до страхової суми по кожному окремому предмету договору страхування, в залежності від умов договору страхування. Франшиза за Договором страхування може бути умовною або безумовною:

2.1.22.1. **Умовна франшиза** – Страховик не несе відповідальності за збитки, що не перевищують розміру франшизи, та зобов'язаний відшкодувати збитки повністю, якщо їх розмір перевищує розмір встановленої франшизи;

2.1.22.2. **Безумовна франшиза** – Страховик зобов'язаний відшкодувати збитки за вирахуванням встановленої франшизи.

2.1.23. Договором страхування може бути передбачена часова франшиза, за якою обмежується страхове покриття по окремим, зазначеним страховим ризикам протягом певного строку від початку дії Договору страхування.

2.2. Якщо інше не передбачене Договором страхування, основні терміни та визначення, що застосовуються в цих Правилах при страхуванні сільськогосподарських культур, розуміють так:

2.2.1. **Агротехнологія** – система прийомів вирощування сільськогосподарських культур, що забезпечує високу урожайність вирощуваних рослин при мінімальних затратах праці і засобів на одиницю високоякісної продукції;

2.2.2. **Баштанні культури** – культури продовольчого, кормового, а також технічного призначення – кавуни, дині, гарбузи, кабачки та інше;

2.2.3. **Біологічна врожайність** – це урожайність всієї продукції, створеної шляхом фотосинтезу за один вегетаційний сезон на одному гектарі площі посіву, що визначається в момент досягнення біологічного дозрівання відповідної культури «на пні»;

2.2.4. **Буря** – сильний вітер, зафіксований гідрометеорологічною службою, швидкість якого становить від 25 м/с і більше, який може супроводжуватись атмосферними опадами. Значні швидкості вітру під час бурі викликають посилену транспірацію рослин, висихання верхніх шарів ґрунту, механічні пошкодження рослин, у супроводі злив – полягання посівів, що зумовлює значне зниження урожаю сільськогосподарських культур;

2.2.5. **Вегетаційний період (вегетація)** – час, протягом якого рослина активно росте і розвивається (вегетує). У сільськогосподарській практиці під терміном «вегетаційний період» розуміють період від посіву рослини до настання технічної стиглості і збирання врожаю. Тривалість вегетаційного періоду озимих культур становить приблизно від 260-280 до 340-360 днів, ярих - від 60-90 до 150-170 днів;

2.2.6. **Видування** – явище, спричинене здуванням сильним (понад 10-15 м/сек.) і тривалим вітром верхніх шарів ґрунту разом з посіяним насінням, а іноді і зі сходами рослин. Спостерігаються на безструктурних розпилених ґрунтах при сильному вітрі в суху погоду;

2.2.7. **Вимерзання** – загибель озимих культур внаслідок зниження температури повітря або ґрунту нижче критичної для рослин межі протягом 1-єї доби і більше у відповідному регіоні у період до 1-го травня. Вимерзання спричиняє пошкодження вузлів кущіння, кореневої системи озимих зернових;

2.2.8. **Вимокання** – весняна загибель сільськогосподарських культур внаслідок недостатчості кисню для дихання, що зумовлюється тривалим перебуванням їх в умовах застою талої води (протягом 10-15 днів і більше);

2.2.9. Випадіння рослин озимих культур – явище, що спостерігаються при різкому і активному наростанні тепла в період відновлення вегетації та одночасно при недостатці вологи у верхньому шарі ґрунту. При цьому вторинна коренева система не встигає використовувати вологу більш глибоких шарів ґрунту і рослини гинуть. Це явище більш розповсюджене при пізніх веснах;

2.2.10. Випирання – загибель рослин внаслідок розриву кореневої системи, оголення кущів кущіння озимих культур чи кореневої шийки багаторічних трав в результаті неодноразового розмерзання і замерзання верхнього перезволоженого шару ґрунту;

2.2.11. Випрівання – загибель рослин озимих культур та багаторічних трав внаслідок тривалого перебування рослин під високим сніговим покривом, коли температура ґрунту на глибині залягання вузла кущіння близька до 0° упродовж 80-100 днів (не обов'язково підряд) та при слабкому промерзанні або талому ґрунті. Відбувається аномальний ріст конусу наростання взимку, ураження грибковими хворобами і, внаслідок цього, загибель рослин ранньої весни;

2.2.12. Вторинні хвороби рослин – масовий розвиток захворювань рослин, що викликаються напівпаразитичними збудниками, що є наслідком первинного механічного пошкодження рослин градом, бурею, зливою, низькою температурою, стоячою водою чи іншими явищами;

2.2.13. Град (крупний град) – вид атмосферних опадів, що являють собою льодяні утворення, які випадають влітку, як правило із зливовим дощем або під час грози, і викликають загибель або пошкодження сільськогосподарських культур в результаті безпосередньої механічної дії на надземні органи рослини, а також зменшення врожаю сільськогосподарської культури і вторинні захворювання сільськогосподарських культур;

2.2.14. Ґрунтова кірка – сильно ущільнений, зцементований поверхневий шар ґрунту. В одних випадках кірка відстає у вигляді плиток, в других – представляє монолітний міцний шар, який поступово переходить в нижні рихлі шари. Виникає на поверхні ґрунту після сильних дощів, частіше липневих, при наступному підвищенні денних температур і температури поверхні ґрунту;

2.2.15. Епіфітотія – широке вибухоподібне розповсюдження заразної хвороби рослин, що значно перевищує звичайний рівень захворюваності на цю хворобу на даній території, та яке охоплює увесь район, область чи державу;

2.2.16. Епіфітотійний розвиток хвороб рослин – масове розповсюдження хвороб рослин, яке кваліфіковане відповідним Компетентним органом як «Епіфітотія», і виникло не з вини Страхувальника;

2.2.17. Епіфітотійне розмноження шкідників рослин – раптове, масове розмноження шкідників рослин, яке кваліфіковане відповідним Компетентним органом як «Епіфітотія», і виникло не з вини Страхувальника;

2.2.18. Загибель сільськогосподарських культур – знищення або пошкодження рослин на окремому полі або частині поля, які потрапили під вплив несприятливих подій – страхових ризиків, і не можуть відновити подальшу вегетацію;

2.2.19. Заморозок – зниження температури нижче 0°С на поверхні ґрунту і рослин, що спостерігається у вегетаційний період при позитивних середньодобових температурах повітря, яке викликає загибель або пошкодження сільськогосподарських культур внаслідок появи в пошкодженій рослині одного або більше симптомів, таких як: внутрішньоклітинні кристали льоду, що порушують клітинну структуру (клітинна загибель), загибель репродуктивних органів і зневоднення або «висмоктування зерна». На розподіл та інтенсивність заморозків, крім атмосферних процесів, великий вплив мають місцеві умови (форми рельєфу, близькість великих водойм і міст, а також фізичні властивості ґрунту);

2.2.20. Застрахована площа – площа посівів сільськогосподарської культури, по відношенню до якої було укладено відповідний Договір страхування і нарахована страхова премія. Місцезнаходження застрахованої площі повинно бути вказане в заяві Страхувальника на страхування, що подається Страховику;

2.2.21. Землетрус – коливання земної кори, зумовлене природними геофізичними явищами, що викликають розломи, зсуви, зміщення ділянок земної поверхні, що робить неможливим своєчасне виконання технологічних операцій при вирощуванні сільськогосподарських культур і, як наслідок, зниження чи втрату їх врожаю;

2.2.22. Зернові культури – культури, які вирощуються на продовольче і фуражне зерно. Це типові хліба – пшениця, жито, ячмінь, овес, тритикале (гібрид пшениці та жита); просовидні хліба – кукурудза, просо, сорго, рис, могар, чумиза; зернобобові – горох, соя, квасоля, чина, сочевиця, боби, нут, люпин, лобія; з інших родин – гречка;

2.2.23. Земельний або земельно-водний сел – потік ґрунту або муловий (земельно-водний) потік, що відбувається під час рясних опадів у горах чи передгір'ях, викликає загибель рослин внаслідок механічного впливу на надземні органи рослин шляхом їх виривання, вимивання та замулювання;

2.2.24. Земельний зсув – зміщення великих мас ґрунту, що викликає пошкодження чи загибель рослин в результаті механічного пошкодження надземної частини рослин або робить неможливим своєчасне виконання технологічних операцій при вирощуванні сільськогосподарських культур та багаторічних насаджень (посівів, насаджень тощо), або зміщення мас гірських порід вниз по схилу під дією сили земного тяжіння на більш низький рівень без втрати контакту з нерухомою основою;

2.2.25. Злива (сильна злива) – сильний дощ з кількістю опадів 30 мм і більше за 1 годину і менше, що призводить до пошкодження рослин, викликає полягання, водну ерозію ґрунту, сприяє утворенню ґрунтової кірки;

2.2.26. Зневоднення на землях, які підлягають примусовому зрошенню або заводненню – зниження рівня води в системах зрошення внаслідок впливу на ці системи стихійних явищ (землетрусу, зсуву тощо), що унеможливує проведення зрошення і призводить до зниження врожаю або повної загибелі рослин (посівів) внаслідок нестачі вологи;

2.2.27. Компетентні органи - державні органи та органи місцевого самоврядування, підприємства, установи, організації, які відповідно до чинного законодавства мають право проводити розслідування причин та обставин страхових випадків, та висновки (рішення, постанови, роз'яснення, акти тощо) яких є необхідними для кваліфікації заявлених подій як страховий/нестраховий випадок (наприклад, органи Міністерства внутрішніх справ, Державної служби України з надзвичайних ситуацій, Міністерства охорони здоров'я, житлово-комунальні підприємства, відповідні органи інших держав тощо).

2.2.28. Контрольне збирання (механізований обмолот) – збирання врожаю зернозбиральною технікою з певної площі поля (ділянки) з наступним зважуванням та перерахунком на стандартні показники по засміченості і вологості для відповідної с.-г. культури;

2.2.29. Кормові культури – кормові однорічні та багаторічні злакові та бобові трави, трав'янисті культури інших родин (хрестоцвітих, айстрових тощо), коренеплоди кормові, бульбоплоди;

2.2.30. Крадіжка – незаконне заволодіння застрахованих сільськогосподарських культур у власника чи користувача всупереч їх волі;

2.2.31. Культури відкритого ґрунту – культури, які вирощуються безпосередньо на полі або відкритому ґрунті без застосування додаткових споруд із захисту від навколишнього середовища;

2.2.32. Культури закритого ґрунту – культури, які вирощують в утепленому ґрунті, побудованих чи спеціально пристосованих спорудах, де підтримується сприятливий природний або штучний мікроклімат для вирощування культур у несезонний період;

2.2.33. Лавина – сніговий обвал, що викликає пошкодження чи загибель урожаю, посівів у прояві механічного пошкодження надземної частини рослин, що робить неможливим подальше виконання технологічних операцій щодо вирощування сільгоспкультури;

2.2.34. Льодова кірка – шар льоду, що утворюється внаслідок чергування відлиг та морозів і щільно прилягає до поверхні ґрунту. Висота льодової кірки коливається від 20 до 50 мм, а максимальна досягає 150 мм. Загибель рослин від задухи відбувається при тривалому перебуванні під льодяною кіркою (протягом 30-40 днів та більше) внаслідок порушення газообміну - підвищення концентрації вуглекислого газу, недостачі кисню. Пошкодження рослин від льодяної кірки відбуваються і внаслідок прямої механічної дії - розриву коренів, вузлів куштиння;

2.2.35. Овочеві культури – однорічні, дворічні, багаторічні трав'янисті культури, які в результаті розвитку і плодоношення дають продукт – качани, коренеплоди та інше;

2.2.36. Ожеледь – шар льоду на поверхні ґрунту (притерта льодяна кірка) або снігового покриву (висяча льодяна кірка), що утворюється в результаті сонячної радіації, глибоких відлиг, які змінюються на мороз, опадів або туману в холодний період року і викликають загибель рослин в результаті механічної дії (розрив вегетативних органів, кореневої системи), а також в результаті порушення процесів газообміну рослин;

2.2.37. Паводок (повінь, поводь, високі рівні води) – надлишок вологи (рясні опади або інтенсивне танення снігу), що викликає застій води на полях і, як наслідок, загибель рослин в результаті порушення газообміну, що також призводить до втрати або повної загибелі врожаю внаслідок неможливості проведення збиральних робіт. Фітопатогенний вплив надлишкової вологості на рослини полягає у тому, що на тих ділянках, де довгий час зберігається волога, починають виникати захворювання, такі як кореневі та стеблові гнилі, що призводять до значного зниження врожайності;

2.2.38. Первісна щільність – щільність (кількість) рослин на 1м² площі посівів (посадок) після отримання сходів рослин. Зазначається у відповідному акті огляду (стану) сходів посівів (посадок) застрахованих сільськогосподарських культур;

2.2.39. Пилові бурі – перенесення великої кількості пилу внаслідок сильного вітру, що призводить до руйнування поверхневого шару ґрунту, не закріпленого рослинністю. Сильна пилова /піщана/ буря – при швидкості вітру 15 м/с і більше протягом 12-ти годин і більше. Пилові бурі завдають значних пошкоджень посівам – оголюють кореневу систему рослин, заносять посіви шаром ґрунту або піску, виносять з полів продуктивні шари ґрунту тощо;

2.2.40. Пожежа (вогонь) – неконтрольований процес горіння, що супроводжується знищенням сільськогосподарської продукції в результаті дії вогню (в тому числі викликаного ударом блискавки, аварією електромережі, вибухом, самозайманням, тощо), що здатний самостійно поширюватися поза місцями, спеціально призначеними для його розведення і підтримання, а також пошкодження або знищення застрахованих об'єктів продуктами горіння і засобами пожежогасіння, що застосовуються з метою попередження пожежі;

2.2.41. Поле (ділянка) – частина орних земель сільськогосподарського призначення, відокремлена цілісна ділянка посівної площі, що має власні межі, місцезнаходження якої визначається координатами за допомогою даних глобальної навігаційної супутникової системи та/або відповідно до карт-схем полів (ділянок), та/або геоінформації відповідно до Державного земельного кадастру;

2.2.42. Посуха (засуха) – загибель рослин внаслідок комплексу гідрометеорологічних умов, що створюють невідповідність між потребою рослин у воді та надходженням її з ґрунту, або загибель та пошкодження рослин внаслідок тривалого дефіциту опадів при підвищеному температурному режимі у теплий період року, внаслідок чого вичерпуються запаси вологи ґрунту за рахунок випаровування і транспірації. Складаються несприятливі умови для вегетації рослин, врожай сільськогосподарських культур різко знижується або гине. При цьому розрізняють атмосферну або повітряну посуху, коли опадів випадає недостатньо, утримуються високі температури повітря на фоні низької вологості повітря (менше 30%), та ґрунтову посуху, коли відбувається висушування ґрунту, що призводить до недостатнього забезпечення рослин водою і викликає передчасне

пожовтіння та засихання рослин. Критерії посухи – зниження відносної вологості повітря вдень до 30 відсотків і менше протягом 10 днів і більше, зниження запасів продуктивної вологи орного шару ґрунту до 10 мм і менше у період сівби озимини і ярини; зниження запасів продуктивної вологи в метровому шарі ґрунту до 30 відсотків і менше НПВ (найменшої польової вологоємності) в інший період вегетації;

2.2.43. Протиправні дії третіх осіб – дії будь-яких сторонніх (третіх) осіб, які не беруть участі у страхуванні, направлені проти сільськогосподарських культур та культур закритого ґрунту Страхувальника, а саме: хуліганство, грабіж, розбій, напад озброєної банди, підпал, таємне викрадення сільськогосподарських культур з поля у період вегетації, пошкодження посівів третіми особами, а також зруйнування, пошкодження чи викрадення покриттів і несучих конструкцій теплиць, парників, оранжерей, що викликає пошкодження або знищення посівів або насаджень сільськогосподарських культур, які вирощуються в закритому ґрунті, якщо у даному випадку проти осіб порушено кримінальне провадження, та інші дії сторонніх (третіх) осіб щодо рослинницьких насаджень Страхувальника, зазначені в Договорі страхування;

2.2.44. Сильний вітер – рух повітря з максимальною швидкістю 25 м/с, у високогір'ї Карпат і гірському районі Криму – 40 м/с і більше, викликаний нерівномірним розподілом атмосферного тиску і спрямований із зони високого тиску до зони низького. Значні швидкості вітру викликають посилену транспірацію рослин, висихання верхніх шарів ґрунту, механічні пошкодження рослин, у супроводі злив – полягання посівів, що зумовлює значне зниження урожаю сільськогосподарських культур;

2.2.45. Смерч – сильний вихор, який опускається з основи купчасто-дощової хмари у вигляді темної вирви чи хобота і має вертикальну вісь, невеликий поперечний перетин і дуже низький тиск у центральній його частині. Швидкість вітру в смерчі досягає 50-100 м/с і може викликати катастрофічні руйнування, іноді з людським жертвами. Для території України явище рідкісне. Спостерігається, як правило, в теплу пору року, має локальний характер;

2.2.46. Стихійне лихо (стихійне метеорологічне явище) – екстремальне природне явище катастрофічного характеру, підтверджене висновком УКРАЇНСЬКИМ ГІДРОМЕТЕОРОЛОГІЧНИМ ЦЕНТРОМ (далі УкрГМЦ) (або іншим уповноваженим підрозділом ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ (далі ДСНС), що призводить до раптового порушення нормальної діяльності людей. У ряді випадків стихійні явища супроводжуються загибеллю матеріальних цінностей і жертвами серед населення;

2.2.47. Суховій – вітер зі швидкістю більше 5 м/с при відносній вологості повітря 30% і нижче, температурі повітря 25°C і вище, дефіциту вологості повітря 15 мілібарів і більше, що спричиняє зневоднення рослин і порушення в них фізіологічних процесів;

2.2.48. Технічні культури – до таких культур належать олійні, ефіроолійні, прядивні, цукроносні, крохмаленосні, лікарські та наркотичні рослини;

2.2.49. Тривалі (затяжні) дощі – інтенсивні атмосферні опади, що випадають безперервно або з незначною перервою протягом доби, інколи декількох діб (2-3) з кількістю опадів 100 мм і більше. Спричиняють перезволоження ґрунту, «стікання» зерна, розповсюдження грибкових захворювань на посівах;

2.2.50. Удар (влучення) блискавки – спрямований в наземні об'єкти розряд атмосферної електрики, що викликає займання (загоряння), пошкодження або повне знищення сільськогосподарської продукції;

2.2.51. Умисне знищення або пошкодження – дії третіх осіб, спрямовані на пошкодження та/або знищення застрахованого майна, що можуть бути кваліфіковані відповідно як умисне знищення або пошкодження майна.

2.2.51.1. Умисне знищення або пошкодження застрахованого майна вважається таким, що відбулося, тільки в тому випадку, якщо за фактом цієї події слідчим, прокурором внесені

відповідні відомості до Єдиного реєстру досудових розслідувань та розпочато розслідування за ознаками злочину, передбаченого Кримінальним кодексом України.

2.2.51.2. Вимога щодо підтвердження порушення кримінального провадження за фактом умисного знищення або пошкодження застрахованого майна не є обов'язковою тільки в тому випадку, якщо кримінальне провадження закрито відповідно до п.п.2, 4, 5 ч.1 статті 284 Кримінального процесуального кодексу України та у разі неосудності особи, яка вчинила діяння. При цьому Страхувальник зобов'язується надати ухвалу/постанову відповідних органів (слідчого, прокурора), виправдувальний вирок суду, що підтверджує закриття кримінального провадження з вищезазначених причин;

2.2.52. Ураган – сильний вітер руйнівної сили та значної тривалості, який викликає катастрофічні руйнування. Швидкість вітру в урагані більше 32 м/с;

2.2.53. Шквал – різке короткочасне підсилення швидкості вітру під час грози або перед грозою. Максимальна швидкість вітру при шквалах може перевищувати 40 м/с.

Примітка: точні визначення та числові показники стихійних лих повинні бути підтверджені висновком УкрГМЦ або іншим уповноваженим підрозділом ДСНС та відповідними Державними стандартами. Договором страхування можуть бути передбачені й інші стихійні лиха відповідно до законодавства України.

2.3. Якщо інше не передбачене Договором страхування, основні терміни та визначення, що застосовуються в цих Правилах при страхуванні сільськогосподарських тварин, розуміють так:

2.3.1. Аварійні випадки – значні пошкодження або збій в роботі систем тепло-, газо-, водопостачання або водовідведення, каналізації, опалення, кондиціонування, пожежогасіння (в тому числі, їх помилкового спрацювання), електричних мереж в межах споруди; пошкодження або вихід з ладу обладнання, устаткування, машин і механізмів, призначених для забезпечення і підтримання життєдіяльності тварин, та інші випадки, вказані в Договорі страхування, що призвели до загибелі, падежу або вимушеного забою сільськогосподарських тварин;

2.3.2. Вибух – швидкий одночасний викид енергії, внаслідок чого відбувається знищення або пошкодження застрахованих об'єктів;

2.3.3. Вимушений забій – вимушений забій застрахованих сільськогосподарських тварин та (або) птиці за розпорядженням державних органів, пов'язаний з проведенням заходів по боротьбі з епізоотією;

2.3.4. Домашні тварини – собаки, коти, інші тварини, що утримуються і розводяться людиною в домашніх умовах.

2.3.5. Епізоотія – широке вибухоподібне розповсюдження заразної хвороби тварин, що значно перевищує звичайний рівень захворюваності на цю хворобу на даній території;

2.3.6. Застрахована сільськогосподарська тварина – сільськогосподарська тварина, прийнята на страхування, та зазначена в Договорі страхування;

2.3.7. Каменепад – швидкий рух вниз зі схилу мас каменів в результаті дії сил земного тяжіння чи техногенних обставин;

2.3.8. Кахексія – патологічний стан, який характеризується різким зменшенням маси тіла, слабкістю та зниженням фізіологічних функцій;

2.3.9. Нещасний випадок – раптова, випадкова, короткочасна, непередбачувана та незалежна від волі Страхувальника подія, що фактично відбулась у строк та у місці дії Договору страхування і внаслідок якої настали ушкодження здоров'я, загибель або падіж застрахованих сільськогосподарських тварин;

2.3.10. Патологічні пологи – будь-які порушення родової діяльності застрахованої сільськогосподарської тварини;

2.3.11. Пожежа – виникнення вогню, здатного самостійно розповсюджуватися зовні місць, спеціально призначених для його розведення та підтримки. При цьому підлягають відшкодуванню збитки, що виникли внаслідок заходів для гасіння пожежі і для запобігання її розповсюдження.

2.3.12. Протиправні дії третіх осіб – одна або кілька з зазначених дій сторонніх (третіх) осіб, які не є стороною Договору страхування, щодо застрахованих сільськогосподарських тварин: крадіжка, грабїж, хуліганство, розбїй, напад озброєної банди, підпал та інше умисне знищення або пошкодження застрахованих тварин (акти вандалізму, підрив тощо). При цьому:

2.3.12.1. Крадіжка – таємне викрадення застрахованих тварин та (або) птиці з території страхового покриття, шляхом проникнення в закрите приміщення з використанням відмичок, підроблених ключів, інших інструментів або технічних засобів, а також зі зломом конструктивних елементів будівель і приміщень;

2.3.12.2. Грабїж – відкрите викрадення застрахованих тварин та (або) птиці з території страхового покриття;

2.3.12.3. Хуліганство – грубе порушення громадського порядку з мотивів явної неповаги до суспільства, що супроводжується особливою зухвалістю чи винятковим цинізмом;

2.3.12.4. Розбїй – напад з метою заволодіння застрахованими тваринами та (або) птицею, поєднаний із насильством, небезпечним для життя чи здоров'я особи, яка зазнала нападу, або з погрозою застосування такого насильства;

2.3.12.5. Напад озброєної банди – напад озброєної банди на підприємства, організації, установи чи окремих осіб, що призвів до пошкодження або знищення застрахованих тварин та (або) птиці;

2.3.12.6. Підпал – свідоме викликання пожежі шляхом застосування джерела вогню до певних об'єктів;

2.3.13. Свійська птиця – деякі види птахів (кури, індики, гуси, качки, цесарки, перепілки, голуби тощо), що розводяться людиною для одержання від них продукції (яєць, м'яса, пуху, пір'я тощо), а також з декоративною та спортивною метою;

2.3.14. Хвороба (захворювання) – патологічний процес, який проявляється порушеннями морфології (анатомічної, гістологічної будови), обміну речовин чи/та функціонуванням організму (його частин) у тварини;

2.3.15. При страхуванні тварин та їх продукції умисне знищення або пошкодження вважається таким, що відбулося, тільки в тому випадку, якщо воно сталося в місці утримання, випасу, вигулу або перетримування тварин, зазначеному в Договорі страхування як місце його дії.

2.4. Договором страхування можуть бути передбачені **стихійні лиха** згідно з підпунктами пункту 2.2. цих Правил (окремі або їх комбінації), актуальні і при страхуванні сільськогосподарських тварин, або інші стихійні лиха відповідно до законодавства України.

Примітка: точні визначення та числові показники стихійних лих повинні бути підтверджені висновком УкрГМЦ або іншим уповноваженим підрозділом ДСНС та відповідними Державними стандартами.

3. ПРЕДМЕТ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ

3.1. Предметом Договору страхування є майнові інтереси Страхувальника, що не суперечать Закону і пов'язані з відшкодуванням збитків, понесених Страхувальником або іншою особою, визначеною Страхувальником у Договорі страхування, при:

3.1.1. Вирощуванні, збиранні врожаю сільськогосподарських культур і багаторічних насаджень;

3.1.2. Вирощуванні (розведенні), відгодівлі (утриманні) сільськогосподарських тварин, птиці, кролів, бджолосімей та хутрових звірів, вирощуванні, розведенні, вилову (добуванні) риби та інших водних живих ресурсів, іншої тваринницької продукції.

3.2. Відповідно до п.3.1. цих Правил предметом Договору страхування можуть бути майнові інтереси Страхувальника, пов'язані з його фінансовими (матеріальними) збитками при здійсненні ним господарської діяльності, пов'язаної з володінням,

користуванням та розпорядженням сільськогосподарською продукцією, зазначеною у групах 1-24 УКТ ЗЕД згідно із Законом України «Про Митний тариф України», а саме:

3.2.1. Посівами (посадками) або урожаєм сільськогосподарських культур і багаторічних насаджень (за винятком врожаю природних сінокосів та пасовищ):

3.2.1.1. Посівами (посадками) сільськогосподарських культур або багаторічними насадженнями у відкритому або закритому ґрунті (озимих і ярих зернових, зернобобових, технічних, овочевих, баштанних культур, плодово-ягідних насаджень, виноградників тощо) – в розмірі затрат Страхувальника на посів (насаджень) та вирощування сільськогосподарської культури (багаторічних насаджень), та/або

3.2.1.2. Багаторічними насадженнями (дерева і кущі плодово-ягідних насаджень, що зростають у садах, технічні, лісозахисні та інші багаторічні деревно-чагарникові насадження, виноградники, розплідники, теплиці тощо, квіткові культури (включаючи насіння, цибулини, бульби) – в розмірі вартості цих насаджень, та/або

3.2.1.3. Майбутнім (очікуваним) урожаєм сільськогосподарських культур і багаторічних насаджень плодоносного віку – в розмірі вартості врожаю.

3.2.2. Сільськогосподарськими тваринами:

3.2.2.1. Велика рогата худоба – віком від чотирьох місяців;

3.2.2.2. Коні, зокрема племінні, – віком від шести місяців;

3.2.2.3. Свині – віком від чотирьох місяців;

3.2.2.4. Кролі, хутрові звірі – віком від двох місяців;

3.2.2.5. Вівці, кози, віслюки, мули – віком від шести місяців;

3.2.2.6. Свійська птиця – віком від двох місяців;

3.2.2.7. Інші сільськогосподарські тварини, зазначені в Договорі страхування (страуси, сім'ї бджіл у вуликах, риба, домашні тварини, тощо).

3.2.3. Договором страхування може бути передбачено обмеження віку сільськогосподарських тварин, на яких поширюється страховий захист.

3.3. Сільськогосподарські тварини, що є старші або молодші віку, вказаного у підпунктах п. 3.2.2. цих Правил, можуть бути застраховані на спеціальних умовах, зазначених у Договорі страхування.

3.4. За особливими умовами, які вказуються у Договорі страхування, може бути застрахована також інша сільськогосподарська продукція, ніж та, що зазначена у пунктах 3.1 - 3.2. цих Правил.

3.5. Конкретна сільськогосподарська продукція, яка підлягає страхуванню за конкретним Договором страхування, зазначається у Договорі страхування.

3.6. Предметом Договору мультиризикового (комплексного) страхування сільськогосподарської продукції можуть бути майнові інтереси, які не суперечать Закону і пов'язані з будь-якими фінансовими доходами Страхувальника або їх комбінаціями, на випадок неотримання яких укладається Договір страхування, а саме:

3.6.1. Сума витрат, понесених у зв'язку з виробництвом окремого виду сільськогосподарської продукції;

3.6.2. Очікувана вартість сільськогосподарської продукції, що виробляється;

3.6.3. Очікуваний дохід (прибуток) від продажу сільськогосподарської продукції, що виробляється.

3.7. Відповідно до цих Правил застрахованою може бути як уся сільськогосподарська продукція, так і її окрема частина (частина витрат) – вибіркове страхування. При страхуванні усієї сільськогосподарської продукції може бути укладений Договір страхування на повну вартість або в певній частці.

3.8. За погодженням зі Страховиком за Договором страхування можуть бути застраховані додаткові витрати, понесені Страхувальником при настанні страхового випадку щодо запобігання або зменшення збитків, зазначені в Договорі страхування.

3.9. Добровільне страхування сільськогосподарської продукції згідно з даними Правилами передбачає обов'язок Страховика за встановлену Договором страхування плату

(страховий внесок, страховий платіж, страхову премію) здійснити виплату страхового відшкодування відповідно до умов Договору страхування шляхом відшкодування Страхувальнику або іншій особі, визначеній Страхувальником у договорі страхування (Вигодонабувачу), збитку, понесеного ними, у зв'язку з пошкодженням, загибеллю (втратою) посівів (посадок), загибеллю (втратою), вимушеним забоем (знищенням), травматичним пошкодженням або захворюванням сільськогосподарських тварин, птиці, кролів, хутрових звірів, бджолосімей, риби та інших водних живих ресурсів, недобором (недоотриманням) тваринницької продукції, продукції бджільництва, загибеллю (недобором, недоотриманням) урожаю внаслідок настання подій, які передбачені Договором страхування, тощо.

4. ПОРЯДОК ВИЗНАЧЕННЯ РОЗМІРІВ СТРАХОВИХ СУМ ТА РОЗМІРІВ СТРАХОВИХ ВИПЛАТ

4.1. Загальні положення

4.1.1. В Договорі страхування за згодою Сторін може бути встановлений ліміт відповідальності:

4.1.1.1. На окремі види сільськогосподарської продукції;

4.1.1.2. На окремі види страхових ризиків;

4.1.1.3. По кожному страховому випадку;

4.1.1.4. По кожному застрахованому полю (ділянці).

4.1.2. Сплата страхового платежу може здійснюватися готівкою або безготівковим розрахунком.

4.1.3. Страхувальник при укладанні Договору страхування, за згодою Сторін, має право на сплату страхового платежу частинами у порядку, визначеному Договором страхування, якщо інше ним не передбачено.

4.1.4. Якщо договором страхування передбачено сплату страхового платежу частинами, Страховик, під час здійснення виплати страхового відшкодування внаслідок настання страхового випадку, має право утримати частку страхового відшкодування у розмірі несплаченого страхового платежу в рахунок сплати несплачених Страхувальником частин страхового платежу за період дії Договору страхування, якщо інше не передбачене договором страхування.

4.2. Визначення розмірів страхової суми та розмірів страхових виплат при добровільному страхуванні врожаю сільськогосподарських культур на основі індексу середньої врожайності

4.2.1. Страхова сума (СС) добровільного страхування врожаю сільськогосподарських культур на основі індексу середньої врожайності визначається в розмірі вартості врожаю, яка обчислюється шляхом множення страхової (застрахованої) багаторічної врожайності відповідної сільськогосподарської культури з гектара (за останні мінімум п'ятнадцять років), оприлюднених даних Державною службою статистики України про середню врожайність для адміністративного району України, на ціну одного центнера сільськогосподарської продукції, що склалася за минулі роки (або за згодою Сторін Договору на заставну ціну цього виду продукції, визначену в установленому порядку) чи ціну сільськогосподарської продукції згідно з передбаченим опціоном цін (якщо дане положення передбачене умовами Договору страхування), та на застраховану площу, з якої має бути зібрано врожай:

$$CC = V_{стр} \times Ц \times П_{стр}, \text{ де:}$$

$V_{стр}$ – страхова (застрахована) врожайність культури;

$Ц$ – ціна одного центнера продукції культури;

$П_{стр}$ – застрахована площа культури.

Страхова (застрахована) врожайність розраховується за формулою:

де:

$$V_{\text{стр}} = \frac{V_{\text{сер1}} + V_{\text{сер2}} + \dots + V_{\text{серN}}}{N}$$

$V_{\text{сер1}} + V_{\text{сер2}} + \dots + V_{\text{серN}}$ – середня врожайність культури в адміністративному районі (області) України кожного року;

N – кількість років, за які Страхувальником вибирається статистична інформація, опублікована Державною службою статистики України, для розрахунку страхової врожайності культури.

Страхова сума не повинна перевищувати вартості запланованого Страхувальником врожаю.

4.2.2. В Договорі страхування за згодою Сторін може бути встановлена страхова відповідальність Страховика, яка обмежується страховим покриттям. Рівень страхового покриття може обиратися Страхувальником при погодженні зі Страховиком на рівні від 20 (двадцяти) відсотків до 100 (ста) відсотків страхової (середньої) врожайності з кроком мінімум у 5 (п'ять) відсоткових пунктів.

4.3. Визначення розмірів страхової суми та розмірів страхових виплат при добровільному страхуванні сільськогосподарських культур на основі погодних індексів

4.3.1. Страхова сума встановлюється за згодою Сторін і може бути розрахована у межах:

4.3.1.1. Вартості майбутнього врожаю, яка визначається шляхом перемноження середньої врожайності на 1 га за останні три роки, або планової врожайності, відповідної ціни (закупівельної, договірної, реалізаційної, ринкової, опціону ціни інше), діючої на день укладання Договору страхування, та площі, з якої заплановано отримати врожай, якщо Договором страхування не передбачено інше;

4.3.1.2. Балансової вартості насаджень (посів) Страхувальника на момент страхування;

4.3.1.3. Витрат на посів та вирощування культури (групи культур), якщо інше не передбачено Договором страхування.

4.4. Визначення розмірів страхової суми та розмірів страхових виплат при добровільному мультиризиковому (комплексному) страхуванні сільськогосподарських культур та багаторічних насаджень

4.4.1. Страхова сума встановлюється за згодою Сторін і може бути розрахована:

4.4.1.1. Для врожаю і посівів – у межах їх вартості, яка визначається шляхом перемноження середньої врожайності на 1 га за останні три роки, відповідної ціни (закупівельної, договірної, реалізаційної, ринкової, опціону ціни інше), діючої на день укладання Договору страхування, та площі, з якої заплановано отримати врожай. При відсутності показників врожайності у Страхувальника застосовують аналогічні дані того господарства, зі складу якого він відокремився або середньостатистичні по району із застосуванням коригувальних коефіцієнтів (за потреби);

4.4.1.2. Для насаджень – у межах їх балансової вартості Страхувальника за попередній рік;

4.4.1.3. При страхуванні витрат Страхувальника на посів (висаджування) та вирощування сільськогосподарських культур, страхова сума встановлюється в межах витрат на посів та вирощування культури (групи культур), якщо інше не передбачено Договором страхування.

4.4.2. Страхова сума може становити певну частку (відсоток) вартості застрахованого предмету Договору страхування. При цьому кожний окремий предмет Договору страхування вважається застрахованим на таку частку (вартість).

4.4.3. Страхова сума добровільного страхування вартості майнових інтересів Страхувальника при проведенні страхування посівів (насаджень) і вирощування сільськогосподарських культур може визначатися:

4.4.3.1. У відповідності з документами, що підтверджують розміри витрат Страхувальника на посів (висаджування) та вирощування врожаю сільськогосподарської культури, відповідних бухгалтерських документів, технологічної карти вирощування культури;

4.4.3.2. На підставі витрат, понесених Страхувальником у минулому році в розрахунку на 1 (один) гектар, помножених на загальну площу сівби (садіння) культури під урожай року, на який укладається Договір страхування.

При цьому сума витрат Страхувальника на посів (висаджування) та вирощування врожаю сільськогосподарських культур розраховується наступним чином: визначаються загальні витрати, які поніс Страхувальник при вирощуванні сільськогосподарської культури на площі 1-го гектара, які складаються згідно з нормативами для конкретної сільськогосподарської культури і сільськогосподарської зони, помноженими на загальну площу посівів.

Такі витрати не можуть бути більші за нормативні для конкретної сільськогосподарської культури, конкретної сільськогосподарської зони (полісся, степ, лісостеп).

Страхова сума не може бути більшою, ніж сума всіх витрат господарства на посів та вирощування сільськогосподарської культури, передбачених технологією вирощування врожаю цієї культури.

4.4.4. Страхова сума добровільного страхування вартості майнових інтересів Страхувальника при неотриманні або недоотриманні врожаю (очікувана вартість майбутнього врожаю) сільськогосподарських культур може визначатися в розмірі вартості врожаю, яка обчислюється шляхом множення середньої врожайності з 1 (одного) гектара за останні три роки або інший, обумовлений Договором страхування строк, за даними обліку Страхувальника, на ціну метричної одиниці (ціна 1-го центнера продукції) майбутнього врожаю культури (виду продукції), що склалася у господарстві Страхувальника (районі, регіоні) за минулий рік (або за згодою Сторін на заставну чи закупівельну ціну цього виду продукції, визначену в установленому порядку), або з використанням опціону ціни на врожай сільськогосподарської культури, запропонованого Страховиком для цілей страхування, та на фактичну площу, з якої має бути зібрано врожай.

4.4.5. Страхова сума може визначатися за такими правилами:

4.4.5.1. Для кормових культур – може прийматись планова або середня фактична (за останні три (п'ять, інше) роки) собівартість продукції, що склалася у господарстві;

4.4.5.2. По розсадниках, квітах, інших видах сільськогосподарських культур, які в рік посадки (посіву) продукції не дають, – за плановими затратами на посадку (посів), догляд за ними;

4.4.5.3. При страхуванні майбутнього врожаю особливо цінних сортів і культур – як вартість майбутнього врожаю за домовленістю Сторін;

4.4.5.4. По культурах закритих ґрунтів (крім насінників), квітах, декоративних рослинах, розсадниках, шкільках, грибах – по середній вартості культур даної групи, що склалася у Страхувальника (в господарстві, районі, регіоні) в попередньому році;

4.4.5.5. По групах культур (картопля, овочі відкритого ґрунту, баштанні) – вартості в період масової реалізації продукції за попередній рік;

4.4.5.6. У місцевостях, де проводяться повторні посіви овочевих культур або вирощуються культури зимового овочівництва (у південних районах), вартість урожаю культур даної групи визначається окремо і потім додається до вартості основних та інших овочевих культур;

4.4.5.7. По насінниках цукрового буряка, кормових коренеплодів, овочевих, баштанних продовольчих культур тощо – за закупівельними цінами на насіння, які склалися у попередньому році;

4.4.5.8. Вартість урожаю ефіроолійних культур (коріандр, м'ята, герань, аніс, фенхель, лаванда та інші) для визначення страхової суми обраховується окремо для кожної

культури, виходячи із середньої урожайності за три роки, діючих договірних цін в розрахунку на площу, з якої одержана продукція у поточному році. Аналогічно розраховується вартість урожаю для груп лікарських рослин та інших технічних культур;

4.4.5.9. Страхова сума не повинна перевищувати вартості запланованого Страхувальником врожаю;

4.4.5.10. Страхова сума зі страхування багаторічних насаджень розраховується, при чітко вираженій періодичності плодоношення – по роках, які відповідають року страхування, тобто, при страхуванні продукції садівництва в парному або непарному році вартість врожаю визначається відповідно за три парних або три непарних роки із останніх шести.

4.4.6. Вартість майбутнього врожаю визначається окремо для кожної культури, сорту, якщо інше не передбачено Договором страхування. Стосовно овочів і баштанних, сіяних багаторічних трав, плодово-ягідних насаджень, квітів, квітково-декоративних рослин і їм подібних груп, то вартість врожаю визначається в цілому для виду та сорту, якщо інше не визначено Договором страхування.

4.4.7. Вартість урожаю однорічних і багаторічних сіяних трав обчислюється для всієї посівної площі, за винятком посівів, що використовують на випас худоби, якщо інше не передбачено Договором страхування.

4.4.8. Залежно від зони та умов, у яких вирощується культура, страхова сума за Договором страхування визначається з обов'язковим урахуванням впливу кліматичних та інших чинників (агротехнічних вимог щодо вирощування), які також безпосередньо впливають на стан посівів у різних фазах розвитку рослин та формування врожаю.

4.4.9. Договором страхування можуть бути встановлені додаткові страхові суми (ліміти відповідальності Страховика) на відшкодування Страхувальнику додаткових доцільних витрат, пов'язаних із настанням події, що має ознаки страхової, таких як:

4.4.9.1. Витрати Страхувальника на підсів чи пересів зазначеної в Договорі страхування озимої культури, що постраждала внаслідок страхового випадку;

4.4.9.2. Заходи щодо запобігання та зменшення збитків.

При цьому розмір такої додаткової страхової суми (ліміту відповідальності Страховика) належним чином визначається у Договорі страхування.

4.5. Визначення розмірів страхової суми та розмірів страхових виплат при добровільному страхуванні сільськогосподарських тварин

4.5.1. Страхова сума встановлюється в межах вартості сільськогосподарських тварин за цінами і тарифами, що діють на момент укладання Договору страхування, якщо інше не передбачено Договором страхування.

4.5.2. Страхова сума визначається на підставі документів, що підтверджують вартість сільськогосподарських тварин, або за домовленістю Сторін.

4.5.3. Страхова сума не повинна перевищувати дійсну (ринкову) вартість тварин, що склалася в регіоні страхування.

4.5.4. Вартість сільськогосподарських тварин та птиці визначається за групами: велика рогата худоба; свині; вівці, кози; коні; свійська птиця; кролі, хутрові звірі; інші сільськогосподарські тварини.

4.5.5. Вартість сільськогосподарських тварин/птиці може визначатися, якщо інше не обумовлено Договором страхування, наступним чином:

4.5.5.1. Для юридичних осіб - за балансовою вартістю з вирахуванням амортизаційних відрахувань по сільськогосподарських тваринах (робочій і продуктивній худобі), що нараховуються на підставі норм амортизаційних відрахувань, встановлених чинним законодавством України;

4.5.5.2. Для фізичних осіб - за ринковою вартістю сільськогосподарських тварин, що склалася в регіоні страхування.

У випадку виникнення розбіжностей з питань визначення вартості майна, Страховик залишає за собою право вимагати проведення спеціальної експертизи. В такому випадку

вартість майна, що приймається на страхування, визначається за результатами проведеної експертизи.

4.5.6. При страхуванні всього поголів'я в господарстві, загальна страхова сума розраховується, виходячи із страхової суми на одну тварину та кількості тварин цього виду.

4.5.7. Загальна страхова сума по кожному виду тварин заявляється окремо і в однакових частках ділиться на всіх тварин цього виду, які знаходяться у господарстві. Якщо з будь-яких причин, у т.ч. за домовленістю сторін Договору страхування, страхова сума, зазначена в Договорі страхування, менша дійсної вартості майна (страхування в частці), то Страховик вираховує розмір збитку в такому ж співвідношенні, як страхова сума, що зазначена в Договорі страхування, співвідноситься до дійсної вартості такого майна (страхування за умовою «Пропорційна виплата»), якщо інше не передбачене Договором страхування. Якщо страхова сума виявиться більшою від дійсної вартості застрахованого майна, Страховик несе відповідальність в тій частині страхової суми, що не перевищує його вартості, якщо інше не передбачене Договором страхування.

4.5.8. Якщо протягом строку дії Договору страхування кількість застрахованих тварин збільшується, то загальна сума пропорційно розподіляється на кожен тварину. При зменшенні кількості застрахованих тварин страхова сума на одну тварину не змінюється.

4.5.9. Якщо це передбачено Договором страхування, до відповідальності Страховика додатково можуть включатися витрати Страхувальника, пов'язані з вимушеним забоєм (евтаназією) сільськогосподарських тварин, а саме: доставка тварини для вимушеного забою (евтаназії) на приймальний пункт (ветеринарний заклад), плата за розтин її трупа тощо.

4.5.10. Страхова сума або ліміт відповідальності Страховика можуть бути встановлені по окремому страховому випадку, окремому страховому ризику, групі страхових випадків, по окремому об'єкту чи групі об'єктів, що приймаються на страхування, або за Договором страхування в цілому.

4.5.11. Страхувальник має право під час строку дії Договору страхування дострахувати новопридбаних тварин, уклавши додатковий договір зі сплатою додаткового страхового платежу на вимогу Страховика.

4.5.12. Ліміти відповідальності на страхування додаткових витрат, якщо вони покриваються за Договором страхування, можуть становити не більше 10% від страхової суми за Договором страхування, якщо інше ним не передбачено.

5. СТРАХОВИЙ РИЗИК ТА СТРАХОВИЙ ВИПАДОК

5.1. Страховим випадком є настання певної події, передбаченої Договором страхування, внаслідок якої відбулася загибель (втрата, пошкодження) застрахованих посівів (посадок), загибель (недобір, недоотримання) застрахованого урожаю, продукції бджільництва, загибель (втрата, вимушений забій, травматичне пошкодження або захворювання) застрахованих сільськогосподарських тварин, птиці, кролів, хутрових звірів, бджолосімей, риби та інших водних живих ресурсів і тваринницької продукції та з настанням якої виникає обов'язок Страховика здійснити виплату страхового відшкодування Страхувальнику (Вигодонабувачу).

5.2. Сільськогосподарські культури, багаторічні насадження та/або їх врожай можуть бути застраховані на випадок їхньої втрати, знищення чи пошкодження в результаті наступних страхових ризиків:

5.2.1. Стихійних лих, а саме:

5.2.1.1. Бурі;

5.2.1.2. Видування;

5.2.1.3. Вимерзання;

5.2.1.4. Вимокання;

5.2.1.5. Випирання;

5.2.1.6. Випрівання;

- 5.2.1.7. Граду;
- 5.2.1.8. Грунтової кірки;
- 5.2.1.9. Заморозку;
- 5.2.1.10. Землетрусу;
- 5.2.1.11. Земельного або земельно-водного селю;
- 5.2.1.12. Земельного зсуву;
- 5.2.1.13. Зливи;
- 5.2.1.14. Зневоднення на землях, які підлягають примусовому зрошенню або заводненню;
- 5.2.1.15. Лавини;
- 5.2.1.16. Льодової кірки;
- 5.2.1.17. Ожеледі;
- 5.2.1.18. Паводку (повені, повіді, високого рівня води);
- 5.2.1.19. Пилової бурі;
- 5.2.1.20. Посухи;
- 5.2.1.21. Сильного вітру;
- 5.2.1.22. Смерчу;
- 5.2.1.23. Суховію;
- 5.2.1.24. Тривалих (затяжних) дощів;
- 5.2.1.25. Удару блискавки;
- 5.2.1.26. Урагану;
- 5.2.1.27. Шквалу;
- 5.2.1.28. Інших надзвичайних руйнуючих явищ природи, якщо це передбачено договором страхування.

Договором страхування може бути передбачено страхування в сукупності або у будь-якій комбінації усіх вищевказаних стихійних лих.

- 5.2.2. Пожежі;
- 5.2.3. Хвороб рослин (в тому числі епіфітотійного розвитку хвороб рослин та вторинних хвороб);
- 5.2.4. Дії шкідників рослин (в тому числі епіфітотійного розмноження шкідників рослин), диких тварин, перелітних птахів, гризунів;
- 5.2.5. Протиправні дії третіх осіб;
- 5.2.6. Руйнування захисних споруд, припинення подачі електроенергії, тепла, води, викликаного стихійними лихами, аваріями і пожежами – при страхуванні врожаю сільськогосподарських культур, які вирощуються в захищеному ґрунті;
- 5.2.7. Зовнішнього фізичного впливу інших випадкових, раптових та непередбачуваних подій (окрім вказаних в п.5.2.1 - 5.2.6 цих Правил), якщо такі події не є виключенням із страхових випадків згідно з умовами цих Правил та договору страхування.

5.3. Страховим випадком при добровільному страхуванні сільськогосподарських тварини можуть бути передбачені Договором страхування події, а саме:

5.3.1. Загибелі тварин внаслідок пожежі, вибуху, стихійного лиха (повінь, обвал, блискавка, буря, ураган, град, землетрус та інші стихійні лиха, зазначені у Договорі страхування); патологічних родів; нещасних випадків (дії електричного струму, сонячного або теплового удару, замерзання, задусення, отруєння травами або речовинами, нападу звірів, укусу змій або отруйних комах, утоплення, попадання під транспортний засіб, попадання в ущелину (яму) та інших травматичних пошкоджень, зазначених у Договорі страхування);

5.3.2. Загибелі тварин від хвороб, визначених Договором страхування;

5.3.3. Вимушеного забою тварин (за розпорядженням спеціаліста ветеринарної служби), якщо вони травмовані через нещасний випадок і це унеможливує подальше їх використання, або якщо вимушений забій пов'язаний із вжиттям заходів, спрямованих на

боротьбу з епізоотією або невиліковною хворобою, що також виключає подальшу можливість використання тварин (стосується тільки сільськогосподарських тварин);

5.3.4. Викрадення та загибелі тварин внаслідок протиправних дій третіх осіб: крадіжки зі зломом, відкритого викрадення (грабежу), нападу, поєданого з насильством (розбій), биття тварини, а також умисного знищення, вчиненого шляхом підпалу або іншим способом;

5.3.5. Зовнішнього фізичного впливу інших випадкових, раптових та непередбачуваних подій (окрім вказаних в п.5.3.1 - 5.3.4 цих Правил), якщо такі події не є виключенням із страхових випадків згідно з умовами цих Правил та Договору страхування.

Договір страхування може бути укладений по сукупності або у будь-якій комбінації усіх вищевказаних страхових ризиків.

5.4. Договором страхування може бути передбачено також:

5.4.1. Відшкодування збитків Страхувальника у разі, якщо при ветеринарно-бактеріологічному обстеженні застрахованих тварин, забитих для продажу, виявиться, що вони були хворі (інфіковані), та продукти забою буде вилучено з реалізації (стосується тільки сільськогосподарських тварин);

5.4.2. Відшкодування витрат Страхувальника на заходи, спрямовані на зменшення збитків після настання страхового випадку. Вживаючи такі заходи, Страхувальник повинен дотримуватися вказівок Страховика, якщо вони повідомлені Страхувальнику. Витрати на такі заходи, якщо вони були необхідні або були зроблені для виконання вказівок Страховика, повинні бути відшкодовані Страховиком навіть якщо відповідні заходи виявилися безуспішними;

5.4.3. Відшкодування витрат Страхувальника, пов'язаних з вимушеним забоєм тварини, а саме: доставка тварини для вимушеного забою на приймальний пункт, плата за розтин її трупа та доставка трупа на завод м'ясо-кісткової муки тощо. Причому, відповідальність Страховика в даному випадку обмежується розміром витрат, що встановлюється за домовленістю між Страховиком та Страхувальником в Договорі страхування. Відшкодування витрат, що виникли понад це обмеження, має проводитись за рахунок Страхувальника.

5.5. Страхування розповсюджується на страхові випадки, що настали в період дії Договору страхування. Якщо страховий випадок, що настав під час дії Договору страхування, стався з причин, які були або почали діяти до початку дії Договору страхування, страхове відшкодування підлягає виплаті лише в тому разі, коли Страхувальник не знав і не міг знати про причини, що призвели до настання страхового випадку.

5.6. Перелік страхових ризиків, щодо яких здійснюється страхування з державною підтримкою на відповідний фінансовий рік, затверджується Кабінетом Міністрів України.

5.7. Договір страхування може бути укладений по сукупності або у будь-якій комбінації усіх вищевказаних страхових ризиків. Застрахованими вважаються лише ті ризики, які вказані в договорі страхування.

6. ВИКЛЮЧЕННЯ ІЗ СТРАХОВИХ ВИПАДКІВ І ОБМЕЖЕННЯ СТРАХУВАННЯ

6.1. Загальні положення

6.1.1. Не підлягають відшкодуванню Страховиком за цими Правилами, непрямі збитки (упущена вигода), моральна шкода, втрати внаслідок інфляції, зміни в курсах валют, збитки, завдані третім особам внаслідок споживання (використання) проданої чи іншим шляхом переданої застрахованої сільськогосподарської продукції.

6.1.2. Якщо інше не передбачене Договором страхування, страховими випадками не вважаються і страхове відшкодування не виплачується, якщо збитки Страхувальника пов'язані з подією, що:

6.1.2.1. не обумовлена як страховий ризик у Договорі страхування;

6.1.2.2. сталася не під час дії Договору страхування;

6.1.2.3. мала місце за межами місця дії Договору страхування.

6.1.3. Не відшкодовуються ризики, що виникли до початку дії Договору страхування, але були виявлені тільки після укладання Договору страхування.

6.1.4. Договором страхування можуть бути конкретизовані виключення із страхових випадків, що зазначені у цих Правилах, якщо вони не суперечать законодавству України.

6.1.5. Страховик не несе відповідальності за будь-якими збитками, що відбулися на території, непідконтрольній офіційній українській владі, за будь-якими збитками, прямо або побічно викликаними військовими діями і супутніми ризиками на територіях, безпосередньо прилеглих до території, непідконтрольній офіційній українській владі, що визначені відповідно до законодавства України.

6.1.6. Страховик не несе обов'язків щодо виплати страхового відшкодування, якщо збитки були спричинені протизаконними діями або бездіяльністю державних органів та органів місцевого самоврядування, в тому числі внаслідок видання протизаконних документів і розпоряджень.

6.2. Виключення із страхових випадків при страхуванні сільськогосподарських культур (продукції рослинництва)

6.2.1. Якщо інше не передбачено умовами Договору страхування сільськогосподарських культур (продукції рослинництва), не підлягають страхуванню:

6.2.1.1. Сільськогосподарські культури, що висіваються на зелене добриво, зелений корм;

6.2.1.2. Трави природних сінокосів та пасовищ;

6.2.1.3. Сіяні підпокровні і безпокровні багаторічні трави;

6.2.1.4. Врожай підпокровних та безпокровних багаторічних трав;

6.2.1.5. Сільськогосподарські культури, які висівались Страхувальником три останні роки підряд, але жодного року від них не отримано врожаю;

6.2.1.6. Сорти та гібриди сільськогосподарських культур, які не районовані в регіоні місця страхування у відповідному порядку;

6.2.1.7. Посіви, багаторічні насадження, які не знаходяться в зоні офіційного землевпорядкування, як сільськогосподарські угіддя;

6.2.1.8. Багаторічні насадження, по яким Страхувальник протягом трьох років, що передували страхуванню, не одержував врожай або густота їх менше 70 відсотків необхідної кількості дерев (кущів) на 1 гектар, що підлягають списанню з балансу у зв'язку з плановою реконструкцією і викорчовуванням, природним відмиранням, псуванням та інше, вражені хворобами, шкідниками рослин;

6.2.1.9. Посіви (посадки) сільськогосподарських культур, що знаходяться в зоні, якій загрожують обвали, зсуви, повені та інші стихійні явища, – з моменту оголошення у встановленому порядку про таку загрозу відповідними органами нагляду, у віданні яких знаходяться такі дії;

6.2.1.10. Сільськогосподарські культури суцільного способу посіву, які засіяні на полях (ділянках) з ухилом більше 7° від нульового рівня, а просапні культури – з ухилом більше, ніж 3°;

6.2.1.11. Сільськогосподарські культури, які на момент укладання Договору страхування мають явні ознаки ураження хворобами і шкідниками та порушення нормальної вегетації.

6.2.2. Сільськогосподарські культури, перераховані в підпунктах п. 6.2.1. цих Правил, можуть бути застрахованими тільки в тому випадку, якщо це прямо зазначено в Договорі страхування, з відображенням у ньому відповідних особливостей страхування вказаних культур.

6.2.3. Якщо умовами Договору страхування не передбачено інше, Страховик не відшкодовує збитки, заподіяні Страхувальнику (Вигодонабувачу) при страхуванні сільськогосподарських культур (продукції рослинництва) у разі:

6.2.3.1. Страхових випадків, які трапились у таку пору року, коли за агротехнічними умовами для даної місцевості і року, врожай сільськогосподарських культур та багаторічних насаджень повинен бути зібраним;

6.2.3.2. Прямої або побічної дії ядерного вибуху, радіації або радіоактивного забруднення, пов'язаної з будь-яким застосуванням атомної енергії та/або використанням матеріалів, що розщеплюються;

6.2.3.3. Різного роду воєнних дій або військових заходів та їх наслідків, знярядь війни, а також внаслідок громадянської війни, народних заворушень і страйків, арешту або знищення врожаю сільськогосподарських культур, посівів і багаторічних насаджень на вимогу військової чи цивільної влади, прямих або побічних наслідків терористичних актів, включаючи пошкодження або знищення майна від пожежі або вибуху, прямо чи побічно з цим пов'язаних;

6.2.3.4. Умисних дій або необережності, недбалості Страхувальника, Вигодонабувача чи їх представників, штатного персоналу Страхувальника – юридичної особи, членів родини Страхувальника – фізичної особи або інших осіб, що спільно проживають та ведуть з ним спільне господарство, а також третіх осіб, які відповідно до договорів зі Страхувальником несуть зобов'язання щодо збереження застрахованого майна, в тому числі якщо такі особи перебували в стані алкогольного сп'яніння, під впливом наркотичних чи токсичних речовин;

Під **умисними діями** в даних Правилах слід розуміти вчинення дій, під час яких особа усвідомлювала характер свого діяння (дії або бездіяльності) щодо застрахованого майна, передбачала його наслідки і бажала їх настання, або не бажала настання наслідків, але свідомо припускала їх.

Під **необережністю** в даних Правилах слід розуміти дії особи, яка передбачала можливість настання відповідних негативних наслідків свого діяння (дії або бездіяльності) щодо застрахованого майна, але легковажно розраховувала на їх відвернення. Факт необережності встановлюється на підставі рішення компетентних органів (органи МВС, прокуратури, ДСНС України тощо), що здійснювали розслідування відповідної події, або за згодою сторін Договору страхування.

Під **недбалістю** в даних Правилах слід розуміти дії особи, коли вона не передбачала можливості настання негативних наслідків свого діяння (дії або бездіяльності) щодо застрахованого майна, хоча повинна була і могла їх передбачити.

6.2.3.5. Крадіжки або розкрадання майна під час (або безпосередньо) після настання страхового випадку, якщо Страхувальником не було здійснено заходів для забезпечення збереження майна, яке залишилося після події, що має ознаки страхової;

6.2.3.6. Наїзду транспортних засобів, що належать або керуються Страхувальником (Вигодонабувачем), його представником або співробітником, членами його сім'ї;

6.2.3.7. Нез'ясованого зникнення майна. Під **нез'ясованим зникненням майна** в даних Правилах слід розуміти зникнення майна за невідомих обставин, при відсутності слідів злому, крадіжки, тощо, без можливості визначити час та причини втрати майна, а також визначити розмір шкоди у зв'язку із неможливістю ідентифікувати майно, що зникло;

6.2.3.8. Виникнення будь-якої відповідальності перед третіми особами;

6.2.3.9. проведення Страхувальником робіт із заорення пошкоджених посівів, пересівання або допуску випасу худоби до огляду таких площ Страховиком (представником Страховика) та складання відповідного акту списання;

6.2.3.10. Техногенних аварій, хімічного або будь-якого іншого забруднення та зараження врожаю, посіву сільськогосподарських культур і багаторічних насаджень та навколишнього середовища до, під час або після періоду дозрівання врожаю;

6.2.3.11. Невиконання (або часткового виконання) Страхувальником рекомендацій Страховика або уповноваженої Страховиком особи, правил та приписів органів пожежного нагляду та інших компетентних органів у встановлені строки;

6.2.3.12. Ризиків, пов'язаних із виготовленням, виробництвом, зберіганням, поставкою, застосуванням Страхувальником або з відома Страхувальника вибухових речовин (динаміт, тротил тощо), феєрверків, боєприпасів та інших хімічних сполук або суміші речовин, здатних до швидкої екзотермічної реакції тощо;

6.2.3.13. Порухення Страхувальником агротехнічних вимог щодо вирощування, збирання та зберігання врожаю сільськогосподарських культур;

6.2.3.14. Хвороби рослин, якщо запобіжні заходи щодо розвитку та поширення не здійснювалися або здійснювалися не в повній мірі і таке явище не визнане «епіфітотією»;

6.2.3.15. Вторинних хвороб рослин, якщо вони не спричинені застрахованими за цим Договором страхування ризиками;

6.2.3.16. Ушкодження врожаю, посівів шкідниками рослин за умови, якщо дії та заходи боротьби з ними не проводилися або проводилися не в повній мірі.

6.2.4. Якщо інше не передбачено умовами Договору страхування, при страхуванні багаторічних насаджень відмирання (ломка) окремих гілок, паростків багаторічних насаджень не розглядається як страховий випадок. Повна загибель внаслідок настання страхових ризиків визнається тільки тоді, коли в дерев або кущів відмирають підземна і наземна частини, коли крона (лоза), або коренева система ушкоджені настільки, що насадження підлягає викорчуванню, і коли ушкоджена надземна частина зрізується.

6.2.5. Умовами Договору страхування Сторони можуть зменшити або визначити додатковий перелік виключень із страхових випадків та обмежень страхування, який конкретизує виключення, передбачені цими Правилами в залежності від специфіки предмету Договору страхування, якщо вони не суперечать Закону.

6.3. Виключення із страхових випадків при страхуванні сільськогосподарських тварин (продукції тваринництва)

6.3.1. Якщо інше не передбачено Договором страхування сільськогосподарських тварин, не підлягають страхуванню тварини, які:

6.3.1.1. До укладання Договору страхування вважалися хворими та/або у яких лабораторними дослідженнями встановлена позитивна реакція на певну інфекційну хворобу;

6.3.1.2. Перебувають у місцевості, де оголошений карантин, якщо такий має безпосереднє відношення до цих тварин;

6.3.1.3. Утримуються з порушенням відповідних ветеринарних вимог;

6.3.1.4. Утримуються у спорудах, що знаходяться в зоні підвищеного ризику, якій загрожує повінь, зсув, обвал чи інші ризики – з моменту оголошення, в установленому законодавством України порядку, про таку загрозу;

6.3.1.5. Перебувають у стані дородового чи післяродового залежування;

6.3.1.6. Не досягли або перевищують вікову межу, обумовлену цими Правилами;

6.3.1.7. Не пройшли необхідну реєстрацію в органах ветеринарного нагляду (не мають ветеринарного свідоцтва);

6.3.1.8. Не пройшли необхідні щеплення (що підтверджується ветеринарною довідкою встановленого зразка).

6.3.2. Не відшкодовуються збитки, завдані Страхувальнику (Вигодонабувачу) у разі:

6.3.2.1. Планового забою тварин, а також із господарських міркувань (старість, пониження продуктивності, в цілях реалізації м'яса);

6.3.2.2. Загибелі або вимушеного забою тварин через вимкнення систем опалення, вентиляції (з причин, не пов'язаних з вимкненням електроенергії в зв'язку із настанням страхового ризику) або іншого обладнання, вимкнення електроенергії;

6.3.2.3. Втрати здатності тварин до запліднення, як результат хвороби або нещасного випадку (якщо інше не передбачено Договором страхування);

6.3.2.4. Хвороб та травм тварин, що були відомі Страхувальнику до моменту укладення Договору страхування;

6.3.2.5. Використання тварин Страхувальником (Вигодонабувачем) не за призначенням або використанням за призначенням, не вказаним в Договорі страхування;

6.3.2.6. Загибелі тварини від виснаження (кахексія);

6.3.2.7. Зникнення тварин природним шляхом (заблукали, втекли з місця утримання тощо);

6.3.2.8. Грубої необережності Страхувальника (Вигодонабувача), його працівників, представників або членів його сім'ї, що призвела до загибелі тварин;

6.3.2.9. Будь-яких військових дій, вторгнення військ, повстання, громадських заворушень та страйків, терористичних актів, конфіскації, примусового вилучення, реквізиції чи іншого вилучення, накладеного правоохоронними або іншими, уповноваженими на це, органами;

6.3.2.10. Впливу радіоактивного чи іншого іонізуючого випромінювання;

6.3.2.11. Безгосподарності Страхувальника та недотримання ним основних ветеринарно-зоотехнічних правил утримання тварин, в тому числі не проведення або несвоєчасне проведення (профілактичних та протиепізоотичних) заходів, передбачених ветеринарним планом господарства, невиконання рекомендацій та розпоряджень спеціалістів ветеринарної медицини;

6.3.2.12. Порушення Страхувальником годівлі, використання неякісних кормів або через недокорм тварин;

6.3.2.13. Падежу, знищення (евтаназії), вимушеного забою або прирізки тварин, внаслідок дії подій, не пов'язаних із страховим випадком;

6.3.2.14. Падежу або вимушеного забою в результаті захворювання (певних хвороб) тварин протягом зазначеного в Договорі страхування строку з початку дії Договору страхування, якщо інше ним не передбачено.

6.3.3. Страховик має право відмовити у виплаті страхового відшкодування, якщо страховий випадок стався внаслідок:

6.3.3.1. Нападу іншої тварини, яка також є власністю Страхувальника (Вигодонабувача);

6.3.3.2. Глистяної інвазії;

6.3.3.3. Пологів, якщо спеціаліста ветеринарної служби було викликано пізніше двох годин від початку пологової діяльності;

6.3.3.4. Харчового отруєння;

6.3.3.5. Алергічних реакцій на введення лікарських засобів або побічної, негативної дії лікарських засобів;

6.3.3.6. Вакцинації;

6.3.3.7. Наїзду на тварину транспортних засобів, що належать або керуються Страхувальником (Вигодонабувачем), його представником або співробітником, членами його сім'ї.

6.3.4. Не підлягають страховому відшкодуванню витрати Страхувальника, пов'язані з щепленням та іншими заходами з імунізації тварин, які проводяться за вимогою служби ветеринарної медицини або є планово нею передбаченими.

6.3.5. Умовами Договору страхування Сторони можуть конкретизувати перелік виключень із страхових випадків та обмежень страхування, залежно від специфіки предмета Договору страхування, якщо вони не суперечать законодавству України та цим Правилам.

6.3.6. Страхування окремої групи тварин або окремої тварини не дає права Страхувальнику на одержання страхового відшкодування за збитки, нанесені іншій групі тварин або окремій тварині, які також належать Страхувальнику, не передбачених Договором страхування.

7. СТРАХОВІ ТАРИФИ. СТРАХОВИЙ ПЛАТІЖ

7.1. Страхові тарифи обчислюються Страховиком актуарно (математично) на підставі відповідної статистики настання страхових випадків. Конкретний розмір страхового тарифу при страхуванні сільськогосподарської продукції визначається у Договорі страхування за згодою Сторін.

7.2. Тарифи за страховими випадками, передбаченими цими Правилами, наведені у Додатку 1 до цих Правил.

7.3. Під час визначення розміру страхового платежу, що підлягає сплаті за Договором страхування, Страховик застосовує розроблені ним страхові тарифи, що визначають розмір страхового внеску з одиниці страхової суми за визначений період страхування, з урахуванням предмету страхування та характеру страхового ризику згідно з Додатком 1 до цих Правил.

7.4. Страховий платіж за Договором страхування повинен бути сплачений Страхувальником одноразово за весь строк страхування, якщо інше не передбачено Договором страхування. Страхувальник має право, за погодженням зі Страховиком, на сплату страхових платежів частинами в строки, що обумовлені умовами Договору страхування.

7.5. За згодою між Страхувальником та Страховиком при укладанні Договору страхування строком на один рік, страховий платіж може бути сплачений частинами.

7.6. Страхувальник втрачає право на розстрочку сплати страхової премії, якщо до сплати чергового страхового внеску Страхувальник заявив про настання страхового випадку, якщо інше не обумовлено Договором страхування. У цьому випадку Страховик має право вимагати від Страхувальника достроково сплатити несплачену частину страхової премії або утримати несплачену частину премії із суми страхового відшкодування.

7.7. Якщо, при внесенні страхового платежу частинами, на час настання страхового випадку:

7.7.1. Страхова премія сплачена не в повному обсязі, але строк сплати наступної частини страхового платежу не наступив, Страховик має право пропорційно зменшити виплату;

7.7.2. Страхова премія сплачена не в повному обсязі і при цьому існує заборгованість зі сплати страхової премії за відповідний період, Страховик має право відмовити у виплаті страхового відшкодування або достроково припинити Договір страхування згідно з його умовами.

Наслідки несвоєчасної сплати страхового платежу частинами визначаються у Договорі страхування.

7.8. Страхова премія може бути сплачена готівкою в касу Страховика або шляхом безготівкового перерахування коштів на поточний рахунок Страховика.

7.9. Страхувальники згідно з укладеними Договорами страхування мають право вносити платежі лише у грошовій одиниці України, а Страхувальники – нерезиденти – у іноземній вільно конвертованій валюті або у грошовій одиниці України у випадках, передбачених законодавством України.

8. СТРОК ТА МІСЦЕ ДІЇ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ

8.1. Строк дії Договору страхування

8.1.1. Строк дії Договору страхування на умовах цих Правил визначається у Договорі страхування.

8.1.2. Договір страхування набирає чинності з моменту внесення Страхувальником страхового платежу (його першої частини), якщо інше не передбачено Договором страхування.

8.1.3. Дія Договору страхування закінчується о 24 годині 00 хвилин доби, зазначеної в Договорі страхування як день закінчення його дії.

8.2. Місце дії Договору страхування

8.2.1. Договір страхування діє на території України, якщо інше не передбачено Договором страхування.

8.2.2. Договір страхування діє по відношенню до посівів (врожаю) тільки за умови їх перебування на території, зазначеній у Договорі страхування, якщо інше ним не передбачено.

8.2.3. Під місцем дії Договору страхування відносно сільськогосподарської продукції (культур) розуміється застрахована площа - поле (ділянка), що має територіальні ознаки відповідно до фіксованих координат за допомогою даних глобальної навігаційної супутникової системи та/або відповідно до чинних документів на користування землею, на якій вирощується сільськогосподарська культура: карт-схем полів (ділянок) та/або геоінформації відповідно до Державного земельного кадастру;

8.2.4. Сільськогосподарські тварини за цими Правилами вважаються застрахованими тільки на тій території, яка вказана у Договорі страхування. Якщо застраховані тварини вилучаються з визначеної в Договорі страхування території страхування без попереднього узгодження із Страховиком, страхування (страховий захист) щодо цих тварин припиняється.

8.2.5. Договором страхування може передбачатися страхування тварин під час їх перевезення, як по території України так і за межі України, на виставки, змагання тощо. При цьому відповідальність Страховика настає з моменту, коли застрахована тварина знаходиться на певній відстані від місця постійного перебування, яка зазначається у Договорі страхування.

9. ПОРЯДОК УКЛАДАННЯ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ. ФРАНШИЗА. РІВЕНЬ СТРАХОВОГО ПОКРИТТЯ

9.1. Загальні положення

9.1.1. Договір страхування сільськогосподарської продукції укладається у двох примірниках державною мовою (по одному для кожної Сторони Договору страхування), якщо інше не передбачено умовами Договору страхування, а також на підставі заяви Страхувальника встановленої Страховиком форми, та інших додаткових документів до заяви, якщо такі передбачені вимогою для надання від Страхувальника Страховиком.

9.1.2. У випадку втрати Страхувальником оригінального примірника Договору страхування йому видається дублікат. Після видачі дублікату втрачений оригінал Договору страхування вважається недійсним.

9.1.3. Заява на страхування заповнюється власноручно Страхувальником, керівником Страхувальника або його уповноваженим представником. На прохання Страхувальника і з його слів заява може бути заповнена представником Страховика. Усі пункти заяви на страхування повинні бути заповнені розбірливим почерком, що не припускає подвійного тлумачення. Заповнена заява підписується Страхувальником, керівником Страхувальника або його представником.

9.1.4. При укладенні Договору страхування Страховик має право запросити у Страхувальника додаткову інформацію (яка стає невід'ємною частиною Договору страхування з моменту початку його дії):

9.1.4.1. Довідку про фінансовий стан Страхувальника;

9.1.4.2. Матеріали аудиторських та інших перевірок (у тому числі – аудиторський висновок);

9.1.4.3. Документи, які підтверджують вартість предмету Договору страхування сільськогосподарської продукції;

9.1.4.4. Довідку або висновки відповідних органів або спеціалістів, та інші документи, необхідні для оцінки Страховиком страхового ризику;

9.1.4.5. Інші дані та документи, які Страховик вважає необхідними для оцінки ступеня ризику, ідентифікації та вартості предмета Договору страхування.

9.1.5. Страхувальник несе відповідальність за достовірність і повноту даних, поданих для укладання Договору страхування сільськогосподарської продукції.

9.1.6. Договір страхування укладається у письмовій формі. Факт укладення Договору страхування може посвідчуватися страховим свідоцтвом (полісом, сертифікатом), що є формою договору.

9.1.7. Договір страхування може укладатись в електронній формі. У разі укладання Договору страхування в електронній формі Сторони дотримуються положень Цивільного кодексу України, Закону України «Про страхування», а також інших законодавчих або нормативно-правових актів, що регулюють правові відносини у сфері електронної комерції під час вчинення електронних правочинів. При укладанні Договору страхування в електронній формі Сторони, якщо не домовляться про інше або якщо інший порядок не буде встановлено законодавством, керуються такими умовами:

9.1.7.1. Договір страхування складається з пропозиції Страховика укласти договір (Оферти) та прийняття цієї пропозиції Страхувальником (Акцепту).

9.1.7.2. Текст Оферти підписується Страховиком в одному чи кількох примірниках. У разі підписання лише одного примірника його оригінал зберігається у Страховика. Текст Оферти також розміщується Страховиком у мережі «Internet» та є доступним для вільного ознайомлення з його змістом. Оферта може включати умови, що містяться в іншому електронному документі, шляхом скерування (відсилання) до нього.

9.1.7.3. Оферта може бути зроблена шляхом надсилання комерційного електронного повідомлення Страхувальнику, її розміщення в мережі «Internet» або інших інформаційно-телекомунікаційних системах.

9.1.7.4. Страхувальник може прийняти Оферту шляхом вчинення електронного правочину – акцептування (прийняття) умов Оферти в електронній формі одним із вказаних нижче в цьому пункті способів, який вказано в Оферті Страховика:

9.1.7.5. шляхом надсилання електронного повідомлення Страховику, підписаного в порядку, передбаченому п.9.1.7.5 Правил;

9.1.7.6. шляхом заповнення формуляра заяви (форми) про прийняття Оферти в електронній формі, що підписується в порядку, передбаченому п.9.1.7.5 Правил;

9.1.7.7. шляхом вчинення дій, що вважаються прийняттям Оферти укласти Договір страхування в електронній формі, якщо зміст таких дій чітко роз'яснено в інформаційній системі Страховика, в якій розміщено таку Оферту, і ці роз'яснення логічно пов'язані з нею.

9.1.7.8. Моментом підписання Акцепту є використання:

9.1.7.9. електронного підпису або електронного цифрового підпису відповідно до Закону України «Про електронний цифровий підпис», за умови використання засобу електронного цифрового підпису усіма сторонами електронного правочину;

9.1.7.10. електронного підпису одноразовим ідентифікатором, визначеним Законом України «Про електронну комерцію»;

9.1.7.11. аналога власноручного підпису (факсимільного відтворення підпису за допомогою засобів механічного або іншого копіювання, іншого аналога власноручного підпису) за письмовою згодою сторін, у якій мають міститися зразки відповідних аналогів власноручних підписів.

9.1.7.12. Для укладення Договору страхування Страхувальник заходить на відповідну WEB сторінку в мережі «Internet» чи іншу інформаційно-комунікаційну систему, як вказано Страховиком, знайомиться з пропозицією (Офертою), обирає бажані умови страхування, зазначає інформацію про себе, свій номер мобільного телефону, адресу електронної пошти, а також іншу інформацію, необхідну для укладання Договору страхування. Перед укладанням Договору страхування Страхувальник повинен обов'язково ознайомитися з умовами Оферти, Правилами, інформацією про фінансову послугу, які розміщені на WEB сторінці Страховика в мережі «Internet», та підтвердити надання згоди на обробку власних персональних даних. Здійснення всіх вищевказаних дій є заявою Страхувальника Страховику про його намір укласти Договір страхування.

9.1.7.13. Відповідно до обраних Страхувальником умов страхування та зазначених ним даних складається Акцепт. Акцепт складається в електронній формі за зразком, встановленим Страховиком.

9.1.7.14. Для підписання Акцепту одноразовим ідентифікатором Страхувальнику надсилається такий одноразовий ідентифікатор на зазначений Страхувальником номер мобільного телефону чи електронну адресу. Перед підписанням Акцепту Страхувальник зобов'язаний перевірити введені ним дані, обрані умови страхування та підтвердити їх достовірність. Для підписання Акцепту електронним підписом одноразовим ідентифікатором Страхувальник вводить отриманий одноразовий ідентифікатор у спеціально передбаченому місці на WEB сторінці в мережі «Internet» та підтверджує його введення; в результаті цього електронний підпис Страхувальника додається до Акцепту.

9.1.7.15. Після підписання Акцепту Страхувальник зобов'язаний оплатити страховий платіж одним із запропонованих Страховиком способів.

9.1.7.16. Після оплати страхового платежу, якщо інше не передбачено Договором страхування, на вказану Страхувальником адресу електронної пошти надсилається підписаний Страхувальником Акцепт та копія Оферти в електронній формі, які підтверджують укладання Договору.

9.1.7.17. Акцепт містить унікальний номер, який відповідає номеру Договору страхування, електронний підпис Страхувальника, дату укладання, строк дії Договору страхування та інші індивідуальні умови Договору страхування Страхувальника. Акцепт, підписаний Страхувальником, є невід'ємною частиною Договору страхування.

9.1.7.18. Зміна умов та/або припинення Договору страхування, укладеного в електронній формі з використанням інформаційно-телекомунікаційних систем, здійснюється відповідно до умов п. 16 Правил.

9.1.7.19. Після оплати Страхувальником страхового платежу Договір страхування вважається укладеним.

9.1.7.20. При виконанні умов Договору страхування допускається підписання документів, необхідних для такого виконання, в електронній формі, відповідно до пункту 8.15 Правил, якщо це передбачено умовами Договору страхування».

9.1.8. При укладанні Договору страхування Страхувальник зобов'язаний повідомити Страховику відомі для нього обставини, що мають істотне значення для визначення імовірності настання страхового випадку і розміру можливих збитків від його настання (страхового ризику), якщо ці обставини не відомі та/або не можуть бути відомі Страховику. Істотними визнаються обставини, зазначені Страховиком у Договорі страхування та/або в заяві Страхувальника на страхування.

9.1.9. При укладанні Договору страхування Страхувальник зобов'язаний обов'язково повідомити Страховика про всі інші діючі Договори страхування щодо предмету Договору страхування.

9.1.10. Подання заяви на страхування не зобов'язує жодну із Сторін укласти Договір страхування сільськогосподарської продукції. Страховик залишає за собою право відмовитися від укладання Договору страхування сільськогосподарської продукції.

9.1.11. При укладанні Договору страхування сільськогосподарської продукції може бути встановлена умовна, безумовна або часова франшиза чи рівень страхового покриття за згодою Сторін.

9.1.12. Рівень страхового покриття може встановлюватись до показника страхової вартості (суми витрат на одиницю площі) або середньої врожайності сільськогосподарської культури чи показника страхової вартості сільськогосподарської тварини.

9.1.13. Договором страхування сільськогосподарської продукції можуть бути передбачені інші умови страхування, які відповідають цим Правилам та Закону.

9.1.14. За вимогою Страхувальника Страховик повинен прийняти рішення або про коригування умов Договору страхування (внесення змін та/або доповнень), якщо в період його дії відбувається зміна ступеня ризику або обсягу страхової відповідальності, при умові

доведення доцільності та обґрунтованості даного коригування Страхувальником, або про відмову в коригуванні, якщо вимога Страхувальника є необґрунтованою і недоцільною.

9.2. Особливості укладення договору добровільного страхування сільськогосподарських культур на основі індексу врожайності/ погоди

9.2.1. Договір добровільного страхування сільськогосподарських культур на основі індексу врожайності/погоди укладається, якщо інше ним не передбачено, в наступні періоди (фази) росту сільськогосподарських культур:

9.2.1.1. Озимих культур – після посіву або появи сходів восени (фаза кущіння або розетки), але не пізніше 01 грудня та/або відновлення вегетації рослин навесні;

9.2.1.2. Ярих зернових та зернобобових, кукурудзи, технічних, кормових культур, картоплі та інших – після посіву або появи сходів навесні;

9.2.1.3. Насаджень – після їхнього приживання.

9.2.2. Договір страхування може бути укладений на окрему культуру або кілька культур з відшкодуванням за кожну культуру.

9.3. Особливості укладення договору добровільного мультиризикового (комплексного) страхування посівів або врожаю сільськогосподарських культур

9.3.1. На вимогу Страховика Страхувальник надає (додатково до Заяви на страхування) наступні документи:

9.3.1.1. Довідку, видану спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади в галузі статистики, про врожайність відповідної культури за останні 3-5 років; зокрема, вибірку згідно з формою № 29-сг (річна) «Звіт про площі та валові збори сільськогосподарських культур, плодів, ягід і винограду», або вибірку згідно з аналогічною за змістом формою, або довідку про врожайність, затверджену належним чином;

9.3.1.2. Карта–схему землекористування (полів);

9.3.1.3. Технологічну карту вирощування сільськогосподарської культури (насадження);

9.3.1.4. Дані, що характеризують сортову, посівну та врожайну якість насіння;

9.3.1.5. Розрахунок загальних витрат на одиницю посівної площі сільськогосподарської культури;

9.3.1.6. Інформацію про події у минулому, які мали ознаки страхових випадків.

9.3.2. Договір страхування врожаю сільськогосподарських культур або посівів сільськогосподарських культур може бути укладений на окрему культуру або кілька культур з відшкодуванням за кожну культуру.

9.3.3. Договір страхування врожаю сільськогосподарських культур укладається на всю, або частину площі посіву сільськогосподарських культур. Страхування врожаю багаторічних культур проводиться на всій, або частині площі даної культури, за винятком площі на випас; багаторічних насаджень – на всій площі насаджень, або на площі окремих їх груп, але при умові страхування всіх насаджень даної групи.

9.3.4. Договір страхування багаторічних насаджень укладається до вступу їх в зиму (припинення вегетації), якщо інше не передбачено Договором страхування.

9.3.5. Культури, які вирощуються у закритому ґрунті, приймаються на страхування не пізніше початку виробничого циклу (посіву, висадки), якщо інше не передбачено Договором страхування.

9.3.6. Договір страхування укладається, якщо інше ним не передбачено, в наступні періоди (фази росту) посівів або врожаю сільськогосподарських культур:

9.3.6.1. При страхуванні озимих культур – після появи сходів восени, відновлення вегетації навесні;

9.3.6.2. При страхуванні багаторічних насаджень – до входження їх у зиму (припинення вегетації);

9.3.6.3. При страхуванні багаторічних сіяних трав посіву минулих років – перед входом їх у зиму, але не пізніше 01 грудня;

9.3.6.4. При страхуванні ярих зернових – після появи сходів навесні;

9.3.6.5. При страхуванні висаджених (посадок) насаджень – після їхнього приживання.

9.3.7. При укладанні Договорів страхування посівів або врожаю сільськогосподарських культур та насаджень до Договору страхування прикладається карта полів або насаджень з обов'язковим оглядом предмету Договору страхування, що приймається на страхування, за участю необхідних спеціалістів (агронома, та ін.) та інші документи, передбачені Договором страхування.

9.4. Особливості укладення договору добровільного страхування сільськогосподарських тварин

9.4.1. Перед укладенням Договору добровільного страхування сільськогосподарських тварин, сільськогосподарські тварини, що приймаються на страхування, мають бути обов'язково оглянуті Страховиком (представником Страховика) та/або незалежним експертом, якщо інше не передбачено Договором страхування. При укладанні Договору страхування Страховик має право вимагати у Страхувальника документи, які йому необхідні для оцінки страхового ризику (зокрема, баланс, висновок – довідку ветеринарного лікаря або служби ветеринарної медицини про стан здоров'я тварин, інформацію про проведені щеплення і профілактичні заходи щодо захворювань тварин, інформацію про умови утримання тварин, збитки за попередні роки тощо).

9.4.2. При укладанні Договору страхування сільськогосподарських тварин Страхувальник зобов'язаний надати Страховику:

9.4.2.1. Всі необхідні дані про тварин (на основі бухгалтерських документів), якщо Страхувальник – юридична особа; опис тварин (вид, ім'я (кличку), масть, вік тощо), якщо Страхувальник – фізична особа;

9.4.2.2. Всю інформацію про відому йому небезпеку, яка може призвести до настання страхового випадку;

9.4.2.3. Інформацію про події у минулому, що призвели до пошкодження тварин, та які мали ознаки страхових випадків.

9.4.3. Страховик має право вимагати у Страхувальника документи, що підтверджують право власності на тварину (за наявності) та вартість сільськогосподарських тварин, паспорт великої рогатої худоби та ветеринарну карту до паспорта – при страхуванні цього виду тварин, а також копію паспорту та копію картки фізичної особи - платника податків Страхувальника – фізичної особи, або копію виписки або витягу з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань Страхувальника – юридичної особи тощо, якщо інше не передбачено умовами Договору страхування.

9.4.4. При страхуванні елітних (племінних) продуктивних тварин Страхувальник зобов'язаний пред'явити «Оціночний сертифікат», або інший документ, який підтверджує вартість застрахованої тварини.

9.4.5. При страхуванні сільськогосподарських тварин на страхування приймається все поголів'я тварин окремого виду (якщо інше не передбачено умовами Договору страхування), яке належить на праві власності або на інших законних підставах Страхувальнику (Вигодонабувачу).

9.4.6. Страхування бджолосімей проводиться на наступних умовах:

9.4.6.1. Договір страхування бджолосімей укладається в наступні періоди:

а) в період після весняного обльоту і до входу в зиму з обов'язковим оглядом вуликів та встановленням наявності в них бджолосімей в стані нормального розвитку;

б) тільки після перевірки ветеринарно-санітарного паспорта пасіки, якщо він є, а в разі відсутності – після ветеринарно-санітарного огляду пасіки відповідним компетентним фахівцем, що має необхідні повноваження, зі складанням довідки про санітарно-епізоотичний стан пасіки, засвідченої належним чином.

9.4.7. Додатково або окремо від Договору страхування бджолосімей може бути укладений Договір страхування вуликів та/або основних продуктів бджільництва (віск, мед).

9.4.8. До Договору страхування пасіки в цілому, або її складових, обов'язково додається відповідний акт з точним описом кожного вулика (достатнім для ідентифікації, або таким, що виключає заміну вулика) і адресою їх місцезнаходження.

10. ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ СТОРІН ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ

10.1. При страхуванні сільськогосподарської продукції Страхувальник має право:

10.1.1. На одержання страхового відшкодування в розмірі збитку в межах страхової суми з урахуванням конкретних умов Договору страхування;

10.1.2. Достроково розірвати Договір страхування в односторонньому порядку відповідно до Закону з обов'язковим письмовим повідомленням Страховика не пізніше, як за тридцять календарних днів до дати розірвання Договору страхування;

10.1.3. У разі втрати Договору страхування або страхового свідоцтва (полісу, сертифікату) у період дії Договору страхування подати письмову заяву про його втрату і одержати дублікат (з моменту видачі дублікату свідоцтва утрачене свідоцтво вважається недійсним);

10.1.4. Вносити Страховику пропозиції щодо внесення змін і доповнень до умов Договору страхування;

10.1.5. При укладанні Договору страхування призначати Вигодонабувача, який може зазнати збитків у результаті настання страхового випадку, для отримання страхового відшкодування, а також змінювати його до настання страхового випадку, якщо інше не передбачено Договором страхування;

10.1.6. Подати заяву на переукладення Договору страхування у разі здійснення ним заходів, що зменшили ступінь страхового ризику, або при збільшенні вартості/ціни предмету страхування;

10.1.7. Оскаржити в судовому порядку відмову Страховика у здійсненні страхового відшкодування;

10.1.8. При проведенні експертизи, отримати один примірник експертного висновку щодо предмету Договору страхування, який було пошкоджено чи знищено в результаті настання страхового випадку, незалежно від присутності чи участі Страхувальника (його представника) під час проведення такої експертизи;

10.2. Умовами Договору страхування можуть бути передбачені також інші права Страхувальника, які не суперечать законодавству України і цим Правилам.

10.3. При страхуванні сільськогосподарської продукції Страхувальник зобов'язаний:

10.3.1. Своєчасно вносити страхові платежі згідно з умовами Договору страхування;

10.3.2. При укладанні Договору страхування надати інформацію Страховикові про всі відомі йому обставини, що мають істотне значення для оцінки страхового ризику, і надалі інформувати його про будь-яку зміну страхового ризику;

10.3.3. При укладанні Договору страхування повідомити Страховика про інші чинні Договори страхування щодо цього предмета Договору страхування;

10.3.4. Надавати Страховику (представнику Страховика) можливість проведення огляду предмету страхування до укладання Договору страхування, у період його дії та після настання страхового випадку;

10.3.5. Вживати заходів щодо запобігання та зменшення збитків, завданих внаслідок настання страхового випадку;

10.3.6. Повідомити Страховика про настання страхового випадку в строк, передбачений Договором страхування;

10.3.7. Письмово і своєчасно повідомити Страховика про свою реорганізацію (для переукладання Договору страхування) або ліквідацію як юридичної особи (для дострокового припинення Договору страхування);

10.3.8. При настанні страхового випадку здійснити заходи, передбачені в розділі 11 цих Правил;

10.3.9. Утримувати застраховане майно у відповідності до протипожежних та інших правил, забезпечувати виконання вимог органів нагляду, дотримуватись правил агротехніки, вирощування та збирання врожаю, утримання сільськогосподарських тварин;

10.3.10. Зберігати до прибуття Страховика (представника Страховика) пошкоджену і вцілілу сільськогосподарську продукцію в тому вигляді, який вона має після настання страхового випадку;

10.3.11. Вжити всіх можливих заходів та виконати всі необхідні формальності для забезпечення реалізації Страховиком права регресу до особи, винної в настанні страхового випадку, в тому числі передати Страховику всі наявні в нього документи, що підтверджують вину особи у завданні збитку.

10.4. Умовами Договору страхування можуть бути передбачені інші обов'язки Страхувальника, які не суперечать законодавству України і цим Правилам.

10.5. У разі укладення договору добровільного страхування сільськогосподарських культур Страхувальник додатково зобов'язаний:

10.5.1. Надати Страховику необхідну інформацію про середню врожайність у господарстві або районі (області), ціну за 1 центнер продукції та застраховану площу, які зазначені у Договорі страхування, перелік виконаних робіт, які передбачені технологією вирощування культур, що приймаються на страхування;

10.5.2. Дотримуватися комплексу агротехнічних вимог щодо вирощування, догляду за посівами, збирання та зберігання врожаю, а також протипожежних правил;

10.5.3. Не пізніше, ніж за сім днів до початку збирання урожаю, повідомити про це Страховика і надати йому можливість інспекції посівів застрахованої сільськогосподарської культури, якщо це передбачено умовами Договору страхування;

10.6. Умовами Договору страхування сільськогосподарських культур можуть бути передбачені також інші додаткові обов'язки Страхувальника, які не суперечать законодавству України та цим Правилам.

10.7. У разі укладення договору добровільного страхування сільськогосподарських тварин Страхувальник додатково зобов'язаний:

10.7.1. Утримувати тварин у відповідності з протипожежними правилами, дотримуватися ветеринарних правил щодо утримання та годівлі тварин, виконувати вимоги відповідних компетентних органів нагляду в повному обсязі;

10.7.2. Вживати усіх можливих заходів щодо порятунку і надання допомоги застрахованим тваринам, запобігання та зменшення збитків, завданих внаслідок настання страхового випадку. Вживаючи такі заходи, Страхувальник повинен дотримуватись рекомендацій Страховика, якщо вони надані Страхувальнику;

10.7.3. Дотримуватись основних ветеринарно-зоотехнічних правил утримання тварин, в тому числі проведення профілактичних та протиепізоотичних заходів, передбачених ветеринарним планом господарства, та не допускати дії факторів, виникнення яких може підвищувати ступінь страхового ризику;

10.7.4. Надавати Страховику (представникові Страховика) або незалежному експерту можливість огляду умов утримання тварин, їх годівлі та використання до укладання Договору страхування, в період його дії та туш після загибелі тварин внаслідок настання страхового випадку;

10.7.5. Протягом двох робочих днів письмово повідомити Страховика, якщо викрадена застрахована тварина знайдена і повернута Страхувальнику, або якщо Страхувальнику стало відомо про місцезнаходження викраденої тварини;

10.7.6. Якщо викрадена застрахована тварина знайдена і повернута Страхувальнику, протягом 30 (тридцяти) календарних днів повернути Страховику отримане страхове відшкодування за викрадену тварину.

10.8. Умовами договору страхування сільськогосподарських тварин можуть бути передбачені також інші додаткові обов'язки Страхувальника, які не суперечать законодавству України та цим Правилам.

10.9. При страхуванні сільськогосподарської продукції Страховик має право:

10.9.1. При укладанні Договору страхування вимагати у Страхувальника будь-яку інформацію та документи стосовно сільськогосподарської продукції, яка підлягає страхуванню;

10.9.2. Після подання заяви на страхування та в період дії Договору страхування перевіряти відомості Страхувальника щодо достовірності визначення вартості сільськогосподарської продукції, достовірність наданої Страхувальником інформації про об'єкт страхування, в тому числі по первинних бухгалтерських документах;

10.9.3. Відмовити у виплаті страхового відшкодування у випадках, передбачених законодавством України та цими Правилами;

10.9.4. Відстрочити на строк до шести місяців прийняття рішення про виплату страхового відшкодування у випадках, передбачених законодавством України, цими Правилами та Договором страхування;

10.9.5. Робити запити про відомості, пов'язані зі страховим випадком, в компетентні органи, які володіють інформацією про обставини випадку, що має ознаки страхового випадку, а також самостійно з'ясувати причини і обставини страхового випадку;

10.9.6. У разі збільшення ступеня страхового ризику вимагати від Страхувальника сплати додаткового страхового платежу. В цьому випадку Страховик на власний розсуд або за заявою Страхувальника про зміни в ступені ризику може здійснити перерахунок страхового платежу, про що повинен повідомити в письмовій формі Страхувальника;

10.9.7. Достроково припинити дію Договору страхування відповідно до Закону, з обов'язковим письмовим повідомленням Страхувальника, не пізніше, як за тридцять календарних днів до дати припинення Договору страхування;

10.9.8. Проводити розслідування причин і обставин страхового випадку;

10.9.9. Проводити оцінку понесеного Страхувальником збитку і розрахунок суми страхового відшкодування;

10.9.10. Вимагати від Страхувальника та/або Вигодонабувача повернення страхового відшкодування у випадку, коли з'ясується додаткові обставини, які не суперечать цим Правилам та/або чинному законодавству України, та дають Страховику право на відмову у виплаті страхового відшкодування;

10.9.11. Зменшити суму страхового відшкодування на суму відшкодування, сплаченого в будь-якій формі третіми особами;

10.9.12. При отриманні відомостей про зміни обставин, які мають істотне значення для оцінки страхового ризику, змінювати умови Договору страхування шляхом укладення додаткової угоди зі Страхувальником, а у разі відмови Страхувальника від укладення додаткової угоди – припинити дію Договору страхування;

10.9.13. У разі виплати страхового відшкодування висунути в межах суми, виплаченої Страхувальникові, вимоги, які Страхувальник має до особи, відповідальної за завдану шкоду;

10.9.14. Відмовити у виплаті страхового відшкодування та припинити дію Договору страхування, якщо Страхувальник не виконає якогось із перелічених вище обов'язків.

10.10. Умовами Договору страхування можуть бути передбачені також інші права Страховика, які не суперечать законодавству та цим Правилам.

10.11. При страхуванні сільськогосподарської продукції Страховик зобов'язаний:

10.11.1. Ознайомити Страхувальника з умовами страхування та Правилами страхування;

10.11.2. Протягом двох робочих днів, як тільки стане відомо про настання страхового випадку, вжити заходів щодо оформлення всіх необхідних документів для своєчасного здійснення страхового відшкодування Страхувальнику або Вигодонабувачу;

10.11.3. При настанні страхового випадку здійснити виплату страхового відшкодування у передбачений Договором та цими Правилами строк. Страховик несе майнову відповідальність за несвоєчасне здійснення страхового відшкодування шляхом сплати Страхувальнику неустойки (штрафу, пені), розмір якої визначається умовами Договору страхування або Законом;

10.11.4. Відшкодувати витрати, понесені Страхувальником при настанні страхового випадку щодо запобігання або зменшення збитків, якщо це передбачено умовами Договору страхування;

10.11.5. За заявою Страхувальника у разі здійснення ним заходів, що зменшили страховий ризик, або збільшення вартості майна (врожаю), переукласти з ним Договір страхування шляхом укладення додаткової угоди до Договору страхування;

10.11.6. Не розголошувати відомостей про Страхувальника та його майнове становище, крім випадків, встановлених Законом;

10.11.7. Провести огляд посівів сільськогосподарських культур, що приймаються на страхування, зі складанням відповідного акту в порядку та на умовах, визначених Договором страхування.

10.12. Умовами Договору страхування можуть бути передбачені також інші обов'язки Страховика, які не суперечать Закону та цим Правилам.

10.13. За невиконання або неналежне виконання прийнятих зобов'язань за Договором страхування Сторони несуть відповідальність згідно з законодавством України.

11. ДІЇ СТРАХУВАЛЬНИКА У РАЗІ НАСТАННЯ СТРАХОВОГО ВИПАДКУ

11.1. У разі настання випадку, що має ознаки страхового, Страхувальник (Вигодонабувач) зобов'язаний:

11.1.1. Вжити всіх розумних та посильних заходів в обставинах, що склалися, для порятунку предмету Договору страхування та зменшення збитків;

11.1.2. Виконати всі необхідні заходи для запобігання і усунення причин, які можуть спричинити додатковий збиток;

11.1.3. Надати Страховику письмове повідомлення, за встановленою Страховиком формою, про настання і обставини події, яку відповідно до цих Правил та договору страхування може бути визнано страховим випадком. Залежно від характеру пошкодження предмету Договору страхування, повідомлення надається протягом наступного строку:

11.1.3.1. При загибелі чи пошкодженні озимих і багаторічних культур, що сталися восени і в період зимування – не пізніше двох діб після початку масового посіву ярих культур у господарстві;

11.1.3.2. При дії стихійних ризиків, що мають тривалу дію (посуха (засуха), вторинні хвороби рослин, тощо), не пізніше ніж за п'ятнадцять днів до початку збирання врожаю культури в господарстві;

11.1.3.3. При загибелі (падіння, знищення, евтаназія, вимушений забій або прирізка) або отриманні травматичних ушкоджень застрахованими сільськогосподарськими тваринами внаслідок настання страхового випадку (з вказівкою на час, місце, характер нанесеної шкоди та приблизний її розмір, причини і обставини виникнення події і можливі заходи, направлені на мінімізацію збитків), не пізніше двох діб після настання страхового випадку, якщо інший строк не буде передбачено Договором страхування;

11.1.4. Надати Страховику всю необхідну інформацію та документи, зазначені у цих Правилах, для встановлення факту настання випадку, що має ознаки страхового, та визначення розміру збитку;

11.1.5. Протягом 24 годин після настання випадку, що має ознаки страхового, заявити про це відповідні компетентні державні органи або установи, звернення до яких

передбачене законодавством України, і викликати на місце події їхніх представників: органи пожежної охорони, державного нагляду (контролю) у сфері пожежної, техногенної безпеки та цивільного захисту, органи Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів, державні лікарні ветеринарної медицини, підрозділи Державної служби України з надзвичайних ситуацій тощо, якщо інший строк не буде передбачено Договором страхування. У разі необхідності, дочекатися представників відповідних органів і отримати від них документи, що підтверджують факт настання, час і обставини настання страхової події;

11.1.6. До прибуття представників компетентних органів, не змінювати картину страхової події, за винятком лише дій з рятування людей, майна або запобігання надзвичайним ситуаціям, зберігати незмінними пошкоджене або знищене майно, місце події, оточуючі предмети тощо, що будь-яким чином пов'язані з подією;

11.1.7. Якщо є хоча б найменші підстави вважати, що збиток є наслідком протиправних дій третіх осіб, звернутися в органи Міністерства внутрішніх справ України і надати Страховику відповідні документи;

11.1.8. Надати Страховику (представнику Страховика) можливість проводити огляд і обстеження застрахованого майна (врожаю, посівів, тварин), розслідування причин і розміру збитку;

11.1.9. Вжити всіх заходів щодо забезпечення права вимоги до особи, відповідальної за заподіяння збитку, якщо така є, а також передати це право Страховику.

11.2. У разі здійснення добровільного страхування сільськогосподарських культур Страхувальник додатково зобов'язаний:

11.2.1. Зберегти до прибуття Страховика (представника Страховика) в незміненому стані пошкоджені або знищені сільськогосподарські культури, якщо це не призведе до збільшення збитку. Страховик протягом строку, зазначеного в умовах Договору страхування, з моменту отримання повідомлення про настання страхового випадку від Страхувальника повинен направити для огляду сільськогосподарських культур свого представника, або дати письмову вказівку щодо подальших дій Страхувальника, якщо інше не передбачено Договором страхування;

11.2.2. Забезпечити представнику Страховика можливість:

11.2.2.1. Оглянути пошкоджені сільськогосподарські культури та місце настання страхового випадку;

11.2.2.2. Брати участь у заходах щодо зменшення збитку та рятування застрахованих культур;

11.2.2.3. Розслідувати і встановити факт, причини і обставини настання страхового випадку;

11.2.2.4. Визначити розмір збитку;

11.2.2.5. Скласти акт про страховий випадок. Акт складається на випадок загибелі або на кожен випадок пошкодження сільськогосподарських культур (багаторічних насаджень), про загибель чи пошкодження посівів/недобір чи повну відсутність очікуваного урожаю, про які Страхувальник повідомив Страховика, представником Страховика за участю Страхувальника (його уповноваженого представника), а також, при потребі, спеціалістів відповідного фаху (експертів).

11.3. У разі здійснення добровільного страхування сільськогосподарських тварин Страхувальник додатково зобов'язаний:

11.3.1. Забезпечити збереження туш тварин, що загинули внаслідок настання події, що може бути визнана страховою, до прибуття Страховика (представника Страховика) або уповноваженого ним експерта в тому вигляді, якого вони набули після події, якщо інше не обумовлено в Договорі страхування;

11.3.2. Погодивши місце та час, при потребі надати Страховику (представнику Страховика) або уповноваженому ним експерту можливість огляду загиблих тварин та/або місце страхового випадку, якщо тварин було викрадено.

11.4. Протягом одного робочого дня Страхувальник зобов'язаний сповістити Страховика про всі випадки одержання компенсацій від третіх осіб щодо пошкодженого або знищеного застрахованого майна за Договором страхування.

11.5. Вигодонабувач має право, з метою одержання страхового відшкодування, за своєю власною ініціативою вчиняти будь-які дії, які повинен чи має право вчиняти Страхувальник. При цьому, вчинення таких дій Вигодонабувачем буде породжувати такі ж самі правові наслідки, якби такі дії були вчинені Страхувальником.

11.6. Умовами Договору страхування можуть бути передбачені також інші дії Страхувальника при настанні страхового випадку, що не суперечать цим Правилам та Закону.

12. ПЕРЕЛІК ДОКУМЕНТІВ, ЩО ПІДТВЕРДЖУЮТЬ НАСТАННЯ СТРАХОВОГО ВИПАДКУ ТА РОЗМІР ЗБИТКІВ

12.1. Для прийняття рішення про виплату чи відмову у виплаті страхового відшкодування при добровільному страхуванні сільськогосподарських культур на основі індексу врожайності/погоди Страхувальник (Вигодонабувач) зобов'язаний надати Страховику:

12.1.1. Письмову заяву про виплату страхового відшкодування встановленої Страховиком форми;

12.1.2. Договір страхування (оригінал або копію згідно з умовами Договору страхування) або його дублікат;

12.1.3. Довідки (акти, висновки тощо) з компетентних органів (пожежної служби, органів Національної поліції, підрозділів Державної служби України з надзвичайних ситуацій тощо) про факт, причини та обставини настання події, що має ознаки страхової;

12.1.4. Бухгалтерські документи Страхувальника, що підтверджують розмір збитку, на вимогу Страховика;

12.1.5. Копію майнової претензії до особи, винної в заподіянні збитків, та документи, що підтверджують відправлення претензії адресату на вимогу Страховика;

12.1.6. За наявності охорони, забезпеченої сторонньою організацією – договору з охоронним підприємством або позавідомчою охороною про здійснення охорони застрахованого майна.

12.2. Для отримання страхового відшкодування при добровільному мультиризиковому (комплексному) страхуванні сільськогосподарських культур та багаторічних насаджень Страхувальник (Вигодонабувач) зобов'язаний подати Страховику наступні документи:

12.2.1. Письмову заяву встановленої форми про настання страхового випадку і виплату страхового відшкодування;

12.2.2. Договір страхування (оригінал або копію відповідно до умов Договору страхування);

12.2.3. Фото-, відеоматеріали, описи, плани і/або схеми, на яких зафіксований зовнішній вигляд знищених чи пошкоджених сільськогосподарських культур/ насаджень (їх залишків) після настання страхового випадку, якщо надання таких документів прямо передбачено Договором страхування;

12.2.4. Довідки (акти, висновки тощо) з компетентних органів про факт, причини та обставини настання події, що має ознаки страхової, та розмір збитку;

12.2.5. Документи, що підтверджують право володіння предметом договору страхування (державний акт на право власності на землю, договір оренди землі тощо), якщо надання таких документів прямо передбачено Договором страхування;

12.2.6. Документ, який свідчить про початок кримінального провадження, зокрема внесення відомостей про кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань та/або закриття кримінального провадження за фактом настання страхового випадку (довідка органу досудового розслідування, витяг з Єдиного реєстру досудових

розслідувань, постановою про закриття кримінального провадження) – надається у разі, коли в розслідуванні обставин і причин настання страхового випадку зобов'язані брати участь підрозділи Національної поліції або інші правоохоронні органи;

12.2.7. Акт огляду пошкоджених (знищених чи втрачених) сільськогосподарських культур чи багаторічних насаджень, підписаний Страховиком і Страхувальником, якщо такий акт складався за умовами Договору страхування;

12.2.8. Бухгалтерські документи Страхувальника, що підтверджують розмір збитку на вимогу Страховика;

12.2.9. Належним чином оформлені виписки з документів бухгалтерського обліку стосовно понесених фактичних затрат в межах агротехнологічних норм на посів (висаджування) та вирощування сільськогосподарської культури по даному предмету Договору страхування з інформацією, яка дає змогу перевіряти достовірність поданої інформації (по страхуванню витрат на посів і вирощування сільськогосподарської культури);

12.2.10. За наявності охорони, забезпеченої сторонньою організацією – договору з охоронним підприємством або позавідомчою охороною про здійснення охорони застрахованого майна.

12.3. Для отримання страхового відшкодування при добровільному страхуванні сільськогосподарських тварин Страхувальник (Вигодонабувач) зобов'язаний надати Страховику:

12.3.1. Письмову заяву встановленої форми про настання страхового випадку і виплату страхового відшкодування;

12.3.2. Договір страхування (оригінал або копію відповідно до умов Договору страхування);

12.3.3. Документи, що підтверджують законне право володіння твариною;

12.3.4. Довідку відповідної компетентної установи (гідрометеорологічної служби, органів державного пожежного нагляду, територіальних органів Державної служби України з надзвичайних ситуацій, органів Національної поліції та інших відповідних служб) з підтвердженням факту події, що може бути визнана страховим випадком, із зазначенням причини та обставини її виникнення, та/ або осіб, винних у настанні страхового випадку (зокрема – рішення суду).

12.4. При загибелі (падежу) застрахованих сільськогосподарських тварин внаслідок хвороби Страхувальник додатково до документів, визначених пунктом 12.3 цих Правил, зобов'язаний подати:

12.4.1. Протокол розтину трупу застрахованої тварини із зазначенням причин її захворювання, загибелі (падежу) або вимушеного забою (евтаназії);

12.4.2. Акт спрямування тварини на вимушений забій (евтаназію), якщо такий є;

12.4.3. Документ, що підтверджує непридатність до вживання м'яса (всієї туші або її частини) вимушено забитої тварини, якщо такий є;

12.4.4. Копія рішення компетентних органів про оголошення карантину в регіоні та про заходи боротьби із інфекційними хворобами;

12.4.5. Квитанції, прибуткові ордери, товарно-касові чи інші розрахункові документи, що підтверджують витрати Страхувальника на проведення заходів щодо запобігання та зменшення збитків, у т.ч. сплату за лікування хворої тварини, медикаменти тощо;

12.5. При загибелі (падежу) застрахованих сільськогосподарських тварин внаслідок нещасного випадку Страхувальник додатково до документів, визначених пунктом 12.3 цих Правил, зобов'язаний подати:

12.5.1. Висновок – довідку ветеринарного лікаря або служби ветеринарної медицини про причини загибелі або вимушеного забою (евтаназії) застрахованої тварини;

12.5.2. Експертний висновок лабораторії ветеринарно-санітарної експертизи, якщо тварина загинула внаслідок отруєння;

12.5.3. Акт спрямування тварини на вимушений забій (евтаназію), якщо такий є;

12.5.4. Документ, що підтверджує непридатність до вживання м'яса (всієї туші або її частини) вимушено забитої тварини, якщо такий є;

12.5.5. Квитанції, прибуткові ордери, товарно-касові чи інші розрахункові документи, що підтверджують витрати Страхувальника на проведення заходів щодо запобігання та зменшення збитків, у т.ч. сплату за лікування хворої тварини, медикаменти тощо;

12.6. При викраденні застрахованих сільськогосподарських тварин Страхувальник додатково до документів, визначених пунктом 12.3 цих Правил, зобов'язаний подати документ, який підтверджує початок кримінального провадження, зокрема внесення відомостей про кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань та/або закриття кримінального провадження (довідка органу досудового розслідування, витяг з Єдиного реєстру досудових розслідувань, постанова про закриття кримінального провадження) за фактом настання страхового випадку та за наявності охорони, забезпеченої сторонньою організацією – договору з охоронним підприємством або позавідомчою охороною про здійснення охорони застрахованого майна.

12.7. Якщо сільськогосподарські тварини, застраховані за Договором страхування, передані під заставу, і страхове відшкодування, згідно з Договором страхування, може бути виплачене заставодержателю (Вигодонабувачу), Страхувальник зобов'язаний надати Страховику договір застави та довідку про наявність дійсної вимоги заставодержателя та її розмір.

12.8. При страхуванні сільськогосподарської продукції Договором страхування може бути передбачено подання інших документів, якщо вони необхідні для встановлення розміру збитків, що підлягають відшкодуванню.

12.9. Конкретний перелік документів, які мають бути надані Страховику при настанні страхового випадку, визначається Договором страхування.

12.10. Документи, необхідні для здійснення виплати страхового відшкодування, надаються Страховику у формі оригінальних або нотаріально завірених примірників чи простих копій, за умови надання Страховику можливості звірки цих копій з оригінальними примірниками документів.

12.11. Усі документи повинні бути розбірливо написані або надруковані на бланках, мати відповідні підписи, а також назву, адресу та контактний телефон установи (організації), що видала документ.

13. ПОРЯДОК І УМОВИ ЗДІЙСНЕННЯ СТРАХОВИХ ВИПЛАТ

13.1. Загальні положення

13.1.1. При настанні страхового випадку Страховик зобов'язаний у відповідності з умовами Договору страхування або Закону здійснити виплату страхового відшкодування Страхувальнику або Вигодонабувачу, які повинні документально довести:

13.1.1.1. Свій майновий інтерес у застрахованому майні;

13.1.1.2. Наявність страхового випадку.

13.1.2. Виплата страхового відшкодування здійснюється на підставі письмової заяви Страхувальника при наявності у Страховика всіх необхідних документів, зазначених у розділі 12 цих Правил, визначення обставин, причин, розміру і характеру заподіяного збитку, визнання Страховиком події страховим випадком та складання страхового акту або аварійного сертифікату.

13.1.3. Після отримання повідомлення від Страхувальника чи Вигодонабувача і відповідних документів про страховий випадок Страховик зобов'язаний:

13.1.3.1. З'ясувати обставини страхового випадку, скласти акт огляду місця події та визначити розмір збитку;

13.1.3.2. Зробити розрахунок суми страхового відшкодування;

13.1.3.3. Скласти страховий акт або звернутися до аварійного комісара за складенням аварійного сертифіката;

13.1.3.4. Виплатити страхове відшкодування в строк, встановлений цими Правилами, або повідомити Страхувальника (Вигодонабувача) про відмову у виплаті страхового відшкодування в строк, встановлений цими Правилами.

13.1.4. Страхове відшкодування виплачується в межах страхової суми з урахуванням розміру прямих збитків.

13.1.5. Прямі збитки, які відшкодовуються Страховиком, не повинні перевищувати розмір фактично понесених витрат Страхувальником, а також витрат, обумовлених Договором страхування.

13.1.6. Страхове відшкодування не виплачується, якщо розмір збитку не перевищує розміру франшизи (за умов її використання в Договорі страхування).

13.1.7. В разі наявності у Страхувальника інших договорів страхування по даному предмету страхування розмір страхового відшкодування, що підлягає виплаті Страховиком, встановлюється пропорційно розміру страхової суми за укладеним Договором страхування до сукупності усіх страхових сум за укладеними Страхувальником договорами.

13.1.8. Для встановлення розміру збитків та визначення суми страхового відшкодування, до уваги можуть бути прийняті рішення суду, документи банківських установ, податкових органів, місцевих органів влади, висновки експертів, спеціалізованих фірм, висновки науково - дослідних інститутів та інших компетентних установ.

13.1.9. Страховик та Страхувальник мають право залучати за свій рахунок незалежних експертів до розслідування обставин страхового випадку.

13.1.10. Після виплати страхового відшкодування до Страховика переходить у межах виплаченої суми право вимоги, яке Страхувальник (Вигодонабувач) має до особи, відповідальної за заподіяний збиток.

13.1.11. Якщо збиток відшкодовано винною особою частково, Страховик виплачує різницю між сумою страхового відшкодування, згідно з Договором страхування, і сумою, відшкодованою винною особою.

13.1.12. В разі, якщо Страхувальник (Вигодонабувач) своїми діями (бездіяльністю) перешкоджає Страховику в здійсненні права регресу до винної особи або унеможливив цей процес, Страховик звільняється від виплати страхового відшкодування, а якщо виплати вже були зроблені, то Страховик вправі зажадати повернення виплачених сум страхового відшкодування, що повинно бути обумовлено Договором страхування.

13.1.13. Договір страхування сільськогосподарської продукції, за яким виплачене страхове відшкодування, зберігає чинність до кінця, зазначеного у ньому, строку в розмірі різниці між страховою сумою, обумовленою Договором, і сумою виплаченого страхового відшкодування. Якщо страхове відшкодування виплачене у розмірі повної страхової суми, то чинність Договору страхування припиняється.

13.1.14. Якщо у період дії Договору страхування страхові випадки виникали неодноразово, то попередні страхові виплати (якщо такі були проведені) на відповідну суму зменшують страхову суму. При цьому безумовна франшиза, якщо умовами Договору страхування передбачено її використання, вираховується від суми збитку при настанні кожного страхового випадку.

13.1.15. Якщо Договором страхування не передбачено інше, то у разі настання страхового випадку по ризику «протиправні дії третіх осіб» виплата страхового відшкодування проводиться за умови проведення кримінального провадження і Страховик сплачує страхове відшкодування наступним чином:

13.1.15.1. Перша частина – в розмірі, вказаному в Договорі страхування, – після отримання Страховиком копії документа, який свідчить про початок кримінального провадження (довідка органу досудового розслідування, витяг з Єдиного реєстру досудових розслідувань);

13.1.15.2. Друга частина – в розмірі, вказаному в Договорі страхування, – після отримання Страховиком копії документа, який підтверджує закінчення досудового розслідування (складання обвинувального акту або закриття кримінального провадження) у зазначеному кримінальному провадженні або закінчення шестимісячного строку (якщо Договором страхування не зазначено інше) з дня внесення відомостей про це кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань, з врахуванням франшизи, протягом 15 (п'ятнадцяти) робочих днів з дня прийняття рішення та після забезпечення права регресної вимоги Страховику;

13.1.15.3. Одною частиною у розмірі 100% – якщо кримінальне провадження було закрито (зокрема, на підставі пунктів 4, 5, 8, 9-1 частини 1 ст. 284 Кримінального процесуального кодексу України) за умови надання постанови уповноваженого органу про закриття кримінального провадження з вищезазначених причин.

13.1.16. У випадку ліквідації, реорганізації Страхувальника або його смерті (фізичної особи – підприємця) право на отримання страхового відшкодування переходить до його правонаступника або спадкоємця згідно з законодавством України.

13.1.17. Договором страхування сільськогосподарської продукції може бути передбачено інший порядок розрахунку та виплати страхового відшкодування, ніж той, що встановлений цими Правилами.

13.2. Особливості порядку і умов здійснення страхових виплат при добровільному страхуванні врожаю сільськогосподарських культур на основі індексу врожайності

13.2.1. Розмір загального збитку при пошкодженні врожаю сільськогосподарських культур внаслідок настання страхового випадку визначається після опублікування Державною службою статистики України даних про фактичну середню врожайність в адміністративному районі (області) виходячи з вартості кількісних втрат продукції культури внаслідок страхової події і розраховується множенням різниці між страховою врожайністю з 1 га з урахуванням рівня страхового покриття, яка визначена у Договорі страхування, та фактичною середньою врожайністю в адміністративному районі (області), опублікованою Державною службою статистики України, на застраховану площу та на ціну, зазначену у Договорі страхування.

13.2.2. Розмір страхового відшкодування (*СВ*) розраховується за наступною формулою:

$$СВ = (V_{стр} - V_{сер}) \times П_{стр} \times Ц, \text{ де:}$$

V_{стр} – страхова (застрахована) врожайність культури;

V_{сер} – середня (фактична) врожайність культури в адміністративному районі (області);

П_{стр} – застрахована площа культури;

Ц – ціна 1 ц продукції культури;

13.2.3. Розмір страхового відшкодування не повинен перевищувати розмір страхової суми, зазначеної в Договорі страхування.

13.2.4. Сума страхового відшкодування визначається виходячи з розміру збитку з урахуванням:

13.2.4.1. Пропорційної відповідальності Страховика у випадку, коли страхова сума за Договором страхування менша, ніж вартість предмета Договору страхування на момент укладання Договору страхування (якщо пропорційна відповідальність обумовлена Договором страхування). Якщо страхова сума становить певну частку вартості врожаю, страхове відшкодування виплачується у такій же частці від визначеного по страховому випадку збитку;

13.2.4.2. Суми, що відшкодована Страхувальнику винною особою у заподіянні збитків або особою, яка їх відшкодовує замість такої особи. Якщо Страхувальник чи Вигодонабувач одержав відшкодування від особи, відповідальної за заподіяний збиток,

Страховик відшкодує різницю між сумою страхового відшкодування, що підлягає виплаті за умовами Договору страхування, і сумою, отриманою в порядку відшкодування збитку, заподіяного від третіх осіб;

13.2.4.3. Розміру збитків, відшкодованих Страхувальнику іншим Страховиком за даним страховим випадком. У разі наявності у Страхувальника інших Договорів страхування по предмету даного Договору страхування, розмір страхового відшкодування, що підлягає виплаті Страховиком, встановлюється пропорційно розміру страхової суми за укладеним Договором страхування до сукупності усіх страхових сум за укладеними Страхувальником Договорами. При цьому загальна сума страхового відшкодування, виплачена усіма Страховиками Страхувальнику, не може перевищувати суми прямого збитку по даному предмету страхування.

13.3. Особливості порядку і умов здійснення страхових виплат при добровільному мультиризикувальному (комплексному) страхуванні сільськогосподарських культур та багаторічних насаджень

13.3.1. Розрахунок суми страхового відшкодування проводиться Страховиком наступним чином:

13.3.1.1. Розмір суми страхового відшкодування по страхуванню врожаю сільськогосподарських культур дорівнює вартості кількісних втрат врожаю основної продукції застрахованої культури (групи культур) з застрахованої площі посіву (посадки), розрахованій як різниця між вартістю врожаю з 1 гектара, прийнятій при укладенні Договору страхування, та вартістю фактично отриманого врожаю за цінами, які були прийняті для розрахунку при укладенні Договору страхування;

13.3.1.2. Розмір страхового відшкодування по загиблих багаторічних насадженнях (деревам, кущам) визначається виходячи з дійсної їх вартості з урахуванням зносу та вартості залишків;

13.3.1.3. Розмір суми страхового відшкодування, у випадку повної загибелі посівів, внаслідок прямої дії страхових ризиків, визначається виходячи із витрат, фактично понесених Страхувальником на момент настання страхового випадку в середньому на 1 гектар, які обчислюються шляхом ділення загальної суми витрат на площу посівів сільськогосподарської культури, зазначеної у Договорі страхування, помножених на площу посіву, що фактично загинула (знищена);

13.3.1.4. Визначення розміру збитку при страхуванні неотримання або недоотримання врожаю (очікувана вартість майбутнього врожаю): розмір загального збитку при неотриманні або недоотриманні врожаю сільськогосподарських культур і багаторічних насаджень внаслідок настання події, що має ознаки страхової, визначається після оприбуткування врожаю Страхувальником або визначенням врожайності Сторонами «на пні» (в залежності від умов Договору страхування), виходячи з вартості кількісних втрат продукції культури або групи культур (в залежності від того, як вони були прийняті на страхування: вибірково, за групами культур) внаслідок події, що має ознаки страхової, і розраховується множенням різниці між врожайністю з 1 гектара (яка визначена у Договорі страхування) та фактичною врожайністю з 1 гектара, отриманої у поточному році (зафіксованою в документах, після оприбуткування або відповідних актах визначення врожайності) на фактичну площу застрахованих посівів та на ціну, вказану в Договорі страхування;

13.3.2. Якщо внаслідок страхового випадку знищено велику кількість предметів Договору страхування і протягом встановленого строку повний розрахунок розміру збитку зробити неможливо, то на підставі письмової заяви Страхувальника Страховик може виплатити йому аванс в розмірі 50 відсотків попередньо обчисленої суми страхового відшкодування. Про суму виплаченого авансу зазначається у страховому акті.

13.3.3. При страхуванні сільськогосподарських культур закритого ґрунту та їх урожаю Страховик приймає рішення про виплату страхового відшкодування за умови, що було пошкоджено саму споруду та/або засоби її комунікації, а по ризику «крадіжка» – за

наявності слідів, які підтверджують злочин, а саме: проникнення у споруди закритого ґрунту шляхом зламу дверей чи вікон, із застосуванням відмичок, підроблених ключів або інших інструментів чи технічних засобів тощо, що підтверджено компетентним органом.

13.3.4. Із суми страхового відшкодування Страховиком можуть утримуватись франшиза (якщо її застосування передбачено Договором страхування), виплачений Страхувальнику аванс, а також частина несплаченого страхового платежу.

13.3.5. Страхове відшкодування здійснюється у розмірі прямого збитку, розмір якого визначається у відсотках від розміру загального збитку, встановленого комісією і зафіксованого в актах обстеження після настання кожного страхового випадку, якщо інше не передбачено Договором страхування. Страхове відшкодування не може перевищувати розміру прямого збитку, понесеного Страхувальником. Відповідно до цих Правил відшкодуванню підлягають тільки прямі збитки.

13.3.6. У разі повної загибелі чи пошкодження сільськогосподарських культур внаслідок настання події, що має ознаки страхового випадку, коли з метою зменшення можливих збитків необхідно провести підсів або пересів сільськогосподарських культур відповідно, Страховик відшкодовує Страхувальникові вартість витрат на пересів (підсів) в межах відповідної страхової суми, якщо це передбачено Договором страхування.

13.3.7. Середня вартість урожаю знову посіяних або підсіяних культур визначається:

13.3.7.1. При пересіві іншими культурами – виходячи із вартості урожаю за цінами реалізації;

13.3.7.2. При пересіві тією ж культурою, а також при підсіві – виходячи із середньої вартості урожаю, вказаного в Договорі страхування;

13.3.7.3. Згідно з опціоном ціни (на одиницю продукції), запропонованого Страховиком у Договорі страхування.

13.3.8. Якщо будь-яку культуру посіяно (посаджено) на площі більшій, ніж була прийнята на страхування, розмір збитку в разі її загибелі визначається з розрахунку всієї фактичної площі посіву даної культури. Сума страхового відшкодування виплачується пропорційно відсотку, який становить площа культури за Договором страхування від фактично посіяної.

13.4. Особливості порядку і умов здійснення страхових виплат при добровільному страхуванні сільськогосподарських тварин

13.4.1. Якщо інше не передбачено Договором страхування, розмір збитку та належного до сплати страхового відшкодування розраховується, виходячи з наступного:

13.4.1.1. У разі протиправних дій третіх осіб виплата страхового відшкодування проводиться за умови внесення відомостей про кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань та проведення кримінального провадження та у розмірі дійсного збитку на момент настання страхового випадку у межах страхової суми, що припадає на одну тварину цього виду за Договором страхування, з вирахуванням франшизи, – після отримання Страховиком одного з документів, який Страхувальник отримає раніше – документа, який підтверджує закінчення досудового розслідування, чи постанови про зупинення досудового розслідування, або витягу з Єдиного реєстру досудових розслідувань, до якого внесені зміни про зупинення досудового розслідування, або постанови про закриття кримінального провадження у зазначеному кримінальному провадженні;

13.4.1.2. У разі загибелі, падежу або вимушеного забою застрахованих тварин страхове відшкодування здійснюється в розмірі дійсного збитку на момент настання страхового випадку у межах страхової суми, що припадає на одну тварину цього виду за Договором страхування, з вирахуванням франшизи;

13.4.1.3. У разі вимушеного забою (за розпорядженням спеціаліста ветеринарної медицини, пов'язаним з проведенням заходів по боротьбі з епізотією) страхове відшкодування виплачується у розмірі дійсного збитку на момент настання страхового випадку, але не більше страхової суми, що припадає на одну тварину цього виду за Договором страхування, з вирахуванням суми, вирученої за здане м'ясо та шкіру. Вартість

м'яса і шкіри визначається документом, виданим організацією, якій було продано м'ясо та шкіру. У разі відсутності такого документа, вартість м'яса і шкіри визначається за середньоринковою вартістю м'яса та шкіри на день забою тварини. У разі визнання м'яса загиблих тварин/птиці непридатним для подальшого використання, Страхувальник на вимогу Страховика зобов'язаний надати письмовий висновок Компетентних органів. Якщо м'ясо визнано повністю непридатним для їжі, то з суми страхового відшкодування вартість зданого м'яса і шкіри не вираховується.

13.4.2. В разі наявності придатного для вживання м'яса у вимушено забитої або загиблої тварини, для окремих видів продуктивних тварин встановлюються норматив виходу м'яса від живої ваги тварини, а саме:

Велика рогата худоба	Середньої вгодваності	46,1 %
	Нижче середньої вгодваності	43,0 %
	Худа	39,1 %
Коні віком від 1 року	1 категорія	54,2 %
	2 категорія	50,7 %
Коні віком від 6 місяців до 1 року	1 категорія	54,2 %
	2 категорія	50,7 %
Свині	Середньої вгодваності	66,8 %
	Нижче середньої вгодваності	63,3 %

13.4.3. Якщо Страхувальником надано довідку про здачу тварин на вимушений забій та отриману за це суму компенсації, в якій вказана кількість реалізованого м'яса, яка є навіть меншою норми виходу, то розмір збитку розраховується виходячи з розміру страхової суми для окремої тварини, помножену на кількість забитих тварин в даному виді, з урахуванням додаткових, передбачених Договором страхування, витрат Страхувальника та вирахуванням придатного до споживання та реалізованого м'яса, вихід якого розраховано за вищевказаним нормативом.

13.4.4. Додаткові витрати відшкодовуються Страховиком, якщо вони були застраховані за Договором страхування, в межах ліміту відповідальності, вказаного в Договорі страхування, за умови, що ці витрати були необхідні для рятування застрахованих сільськогосподарських тварин чи з метою зменшення збитків та були попередньо погоджені Сторонами.

13.4.5. Розмір збитку при страхуванні бджолосімей визначається наступним чином:

13.4.5.1. У разі загибелі (знищення) або викрадення – в розмірі страхової суми за даним видом бджіл на одну бджолосімію, помножену на кількість загиблих (знищених) або викрадених бджолосімей;

13.4.5.2. У разі пошкодження вулика – в розмірі узгодженої зі Страхувальником вартості ремонту, встановленої на підставі квитанції або іншого розрахункового документа організації, яка проводила ремонт.

13.4.6. Розмір збитку за загиблими або вимушено забитими хутровими звірами визначається із вирахуванням вартості шкурки. У разі падежу кролів сума збитку встановлюється із вирахуванням вартості шкурки, а при вимушеному забої – з вирахуванням вартості шкурки і придатного до вживання м'яса.

13.4.7. При пропажі (викраденні) застрахованих тварин внаслідок протиправних дій третіх осіб розмір збитку визначається окремо для кожного виду тварин в повному розмірі страхової суми для окремої тварини, помножену на кількість викрадених тварин.

13.4.8. Якщо виникає сумнів у правильності висновків спеціаліста ветеринарної медицини про причини загибелі (падежу) або вимушеного забою (евтаназії) тварини, то Страховик може відстрочити виплату страхового відшкодування на строк до 15 робочих

днів з дня подачі Страхувальником відповідних документів, надіславши документи, що стосуються страхового випадку, для перевірки начальнику обласної, районної, міської державної лікарні ветеринарної медицини, Компетентним органам тощо.

14. СТРОК ПРИЙНЯТТЯ РІШЕННЯ ПРО ЗДІЙСНЕННЯ АБО ВІДМОВУ В ЗДІЙСНЕННІ СТРАХОВИХ ВИПЛАТ

14.1. Страховик зобов'язаний при надходженні від Страхувальника письмової заяви та всіх необхідних документів, що підтверджують факт настання події, що носить ознаки страхового випадку, а також розміру збитків, прийняти одне з рішень про:

14.1.1. Виплату страхового відшкодування – у строк не більший 15 (п'ятнадцяти) робочих днів, з дня отримання всіх необхідних документів, якщо інший строк не встановлено умовами Договору страхування;

14.1.2. Відмову у виплаті страхового відшкодування – у строк не більший 15 (п'ятнадцяти) робочих днів з дня надходження від Страхувальника (Вигодонабувача) письмової заяви та всіх необхідних документів.

14.2. Страховик після отримання повідомлення про подію, що має ознаки страхового випадку, зобов'язаний:

14.2.1. Забезпечити огляд застрахованого майна (посівів, врожаю, тварин) представником Страховика або аварійним комісаром, для чого, протягом визначеного в Договорі строку з дня повідомлення Страхувальником, за виключенням неробочих днів, якщо інше не передбачено умовами Договору страхування, направити свого представника або аварійного комісара на місце події і в час, які узгоджені зі Страхувальником;

14.2.2. Протягом десяти робочих днів з дня повідомлення Страхувальником Страховика про настання події, що має ознаки страхового випадку, скласти акт огляду пошкодженого майна, якщо інше не передбачено Договором страхування.

14.2.3. Акт огляду складається Страховиком (представником Страховика) за участю Страхувальника чи уповноваженої ним особи та, при потребі, спеціалістів відповідного фаху (експертів).

14.3. Страховик здійснює виплату страхового відшкодування протягом п'ятнадцяти робочих днів з дня прийняття рішення про виплату страхового відшкодування, якщо інший строк не передбачено Договором страхування.

14.4. У разі прийняття рішення про відмову у виплаті страхового відшкодування Страховик зобов'язаний протягом п'яти робочих днів, наступних за днем прийняття такого рішення, повідомити Страхувальника в письмовій формі з обґрунтуванням причин відмови, якщо інший строк не буде передбачений Договором страхування.

14.5. Відмову Страховика у страховій виплаті може бути оскаржено Страхувальником у судовому порядку.

14.6. Страховик має право відстрочити прийняття рішення про виплату чи відмову у виплаті страхового відшкодування на строк не більше ніж 180 календарних днів з дня надання Страхувальником, передбачених цими Правилами, документів і відомостей про обставини настання події, що носить ознаки страхового випадку:

14.6.1. У випадку, коли у нього з'явилися обґрунтовані сумніви стосовно законності прав Страхувальника на отримання страхового відшкодування;

14.6.2. До закриття кримінального провадження або винесення вироку, постанови чи рішення суду (за цивільною чи господарською справою), або органу чи посадової особи, що розглядає справу про адміністративне правопорушення, якщо за фактом настання випадку, що має ознаки страхового, та (або) стосовно працівників Страхувальника або Страхувальника – фізичної особи-підприємця відбуваються наступні процедури:

14.6.2.1. Розпочато кримінальне провадження;

14.6.2.2. Порушено справу про адміністративне правопорушення;

14.6.2.3. Подано цивільний чи господарський позов про відшкодування заподіяної Страхувальником (особами, пов'язаними зі Страхувальником) шкоди, пов'язаної з настанням страхового випадку.

14.7. У випадку виникнення спорів між сторонами щодо причин і розмірів збитків, кожна зі сторін має право вимагати проведення незалежної експертизи, що проводиться за рахунок сторони, яка вимагає проведення такої експертизи. Питання про здійснення виплати страхового відшкодування в такому разі вирішується Страховиком після отримання результатів експертизи.

14.8. У випадках, передбачених пунктами 14.6 та 14.7 цих Правил, Страховик має право прийняти рішення про виплату страхового відшкодування не пізніше 15 (п'ятнадцяти) робочих днів після отримання Страховиком додаткових документів, які підтверджують достовірність наданих Страхувальником відомостей, остаточних результатів експертизи, інших відомостей, зокрема витягу з ЄРДР та інших документів, що підтверджують закриття кримінального провадження тощо, якщо інший строк не передбачений Договором страхування.

15. ПРИЧИНИ ВІДМОВИ У ВИПЛАТІ СТРАХОВОГО ВІДШКОДУВАННЯ

15.1. Підставою для відмови Страховика у виплаті страхового відшкодування при страхуванні сільськогосподарської продукції є:

15.1.1. Умисні дії Страхувальника або особи, на користь якої укладено Договір страхування, спрямовані на настання страхового випадку. Зазначена норма не поширюється на дії, пов'язані з виконанням ними громадянського чи службового (посадового) обов'язку, в стані необхідної оборони, крайньої необхідності або захисту майна, життя або здоров'я;

15.1.2. Вчинення Страхувальником (працівниками Страхувальника) або іншою особою, на користь якої укладено Договір страхування, умисного злочину, що привів до настання страхового випадку;

15.1.3. Подання Страхувальником свідомо неправдивих відомостей про предмет Договору страхування або про факт настання страхового випадку;

15.1.4. Отримання Страхувальником повного відшкодування збитків за майновим страхуванням від особи, винної у їх заподіянні;

15.1.5. Неповідомлення або несвоєчасне повідомлення Страхувальником про настання страхового випадку без поважних на це причин або створення Страховикові (представникові Страховика) або аварійному комісару перешкод у визначенні обставин, характеру та розміру збитків;

15.1.6. Відсутність у події, що настала, ознак страхового випадку;

15.1.7. Не надання Страхувальником пошкодженого застрахованого предмету Договору страхування або його залишків для огляду Страховику (представнику Страховика) чи аварійному комісару при складанні страхового акту чи аварійного сертифіката, за винятком випадків, коли предмети Договору страхування могли бути знищені без залишків, якщо це передбачено Договором страхування;

15.1.8. Наявність обставин, передбачених розділом 6 цих Правил;

15.1.9. Відсутність (часткова або повна) документів, необхідних для прийняття рішення щодо здійснення виплати страхового відшкодування;

15.1.10. Порушення Страхувальником своїх обов'язків, передбачених цими Правилами та Договором страхування;

15.1.11. Інші випадки, передбачені Законом.

15.2. Додатковими підставами для відмови Страховика у виплаті страхового відшкодування при добровільному страхуванні сільськогосподарських культур є:

15.2.1. Загибель врожаю з вини Страхувальника;

15.2.2. Здійснення Страхувальником пересівання (пересаджування), заорювання, культивуації, дискування чи випасу худоби на пошкоджених, загиблих площах – полях

(ділянках) застрахованих сільськогосподарських культур без відома Страховика до моменту складання відповідного акту обстеження стану рослин Страховиком;

15.2.3. Невжиття Страхувальником заходів щодо порятунку чи збереження застрахованих посівів після настання Страхового випадку (без поважних на то причин);

15.2.4. Порушення Страхувальником агротехнічних вимог щодо вирощування та догляду за сільськогосподарськими культурами, порушення строків збирання врожаю, а також вимог, визначених приписами державних компетентних органів у повному обсязі;

15.2.5. Страхувальник розпочав або провів збирання врожаю (в тому числі скошив у валки) без письмового дозволу Страховика, якщо застраховану культуру було пошкоджено внаслідок настання страхових ризиків, зазначених у цих Правилах;

15.2.6. Порушення Страхувальником (Вигодонабувачем) правил та норм пожежної безпеки, правил та умов використання застрахованого предмету Договору страхування, в тому числі спеціалізованої техніки, недотримання техніки безпеки, незабезпечення охорони врожаю, посівів, насаджень, особливо садів, виноградників, розсадників та овочевих культур;

15.2.7. Передача Страхувальником після укладання Договору страхування без погодження зі Страховиком застрахованого предмету Договору страхування в оренду чи позичку;

15.2.8. Навмисного введення Страховика або його представників в оману при визначенні причин або розмірів збитку;

15.2.9. Інші випадки, передбачені Законом.

15.3. Додатковими підставами для відмови Страховика у виплаті страхового відшкодування при добровільному страхуванні сільськогосподарських тварин є:

15.3.1. Невиконання або неналежне виконання Страхувальником протипожежних правил, а також вимог компетентних органів нагляду; порушення ветеринарних вимог щодо утримання і годівлі застрахованих тварин, відмова в проведенні ветеринарно-профілактичних заходів стосовно вакцинації застрахованих сільськогосподарських тварин;

15.3.2. Інші випадки, передбачені Законом.

15.4. Умовами Договору страхування можуть бути передбачені інші підстави для відмови у здійсненні страхового відшкодування, крім тих, які передбачені цими Правилами, якщо вони не суперечать Закону та цим Правилам.

15.5. У випадку, якщо Страховику стало відомо про обставини, викладені у розділі 15 цих Правил, після сплати страхового відшкодування, то до нього переходить право вимоги, у межах виплаченої суми, на повернення страхової виплати. При цьому Страхувальник зобов'язаний повернути одержану суму страхового відшкодування, або забезпечити Страховику право регресу до особи, відповідальної за заподіяну шкоду, якщо така є.

16. ПОРЯДОК ВНЕСЕННЯ ЗМІН В УМОВИ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ

16.1. Будь-які зміни в умови Договору страхування здійснюються за взаємною згодою Страховика і Страхувальника протягом п'яти робочих днів з дати одержання письмової згоди, якщо інше не передбачено законодавством України.

16.2. Про намір внести зміни в умови Договору страхування Сторона договору, що ініціює такі зміни, повинна письмово повідомити іншу Сторону Договору страхування не пізніше, ніж за 30 календарних днів до запропонованого строку внесення змін, якщо інше не передбачено Договором страхування.

16.3. Зміни до Договору страхування оформлюються додатковим договором (угодою) до Договору страхування.

16.4. Якщо одна зі Сторін Договору страхування не згодна на внесення змін до Договору страхування, то протягом п'яти робочих днів має бути вирішено питання про дію Договору страхування на попередніх умовах або про припинення його дії.

16.5. Положення цих Правил щодо внесення змін до Договору страхування розповсюджуються на випадки внесення доповнень до Договору страхування.

17. УМОВИ ПРИПИНЕННЯ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ

17.1. Дія Договору страхування сільськогосподарської продукції припиняється за згодою Сторін, а також у разі:

17.1.1. Закінчення строку дії Договору страхування;

17.1.2. Виконання Страховиком зобов'язань перед Страхувальником або Вигодонабувачем у повному обсязі;

17.1.3. Несплати Страхувальником страхових платежів у встановлені Договором страхування строки;

17.1.4. Ліквідації Страхувальника – юридичної особи або смерті Страхувальника – фізичної особи, чи втрати ним дієздатності, за винятком випадків, передбачених статтями 22, 23 і 24 Закону України «Про страхування»;

17.1.5. Ліквідації Страховика у порядку, встановленому законодавством України;

17.1.6. Прийняття судового рішення про визнання Договору страхування недійсним або застосування наслідків недійсності нікчемного Договору;

17.1.7. Розірвання Договору страхування;

17.1.8. При страхуванні сільськогосподарських культур:

17.1.8.1. Завершення робіт по збиранню врожаю сільськогосподарських культур, коли за агротехнічними умовами даної місцевості і даного року урожай культури повинен бути вже зібраним, якщо це передбачено Договором страхування;

17.1.8.2. Виявлення в результаті спільного первинного огляду посівів під час строку дії Договору страхування відсутності чи недостатньої кількості сходів, недосягнення рослинами відповідної фази розвитку, при цьому Договір страхування вважається достроково припиненим у відношенні полів (ділянок), на яких спостерігаються несприятливі сходи чи їхня відсутність, – якщо це передбачено Договором страхування;

17.1.8.3. В інших випадках, передбачених законодавством України.

17.2. Дію Договору страхування може бути достроково припинено в односторонньому порядку за вимогою Страхувальника або Страховика, якщо це передбачено Законом або Договором страхування.

17.3. Про намір достроково припинити дію Договору страхування (розірвання Договору) будь-яка Сторона зобов'язана повідомити іншу не пізніше як за тридцять календарних днів до дати припинення дії Договору страхування, якщо інше ним не передбачено.

17.4. У разі дострокового припинення дії Договору страхування за вимогою Страхувальника Страховик повертає йому страхові платежі за період, що залишився до закінчення дії Договору, з відрахуванням нормативних витрат на ведення справи, визначених при розрахунку страхового тарифу, фактичних виплат страхового відшкодування, що були здійснені за цим Договором страхування. Якщо вимога Страхувальника обумовлена порушенням Страховиком умов Договору страхування, то останній повертає Страхувальнику сплачені ним страхові платежі повністю.

17.5. У разі дострокового припинення Договору страхування за вимогою Страховика Страхувальнику повертаються повністю сплачені ним страхові платежі. Якщо вимога Страховика обумовлена невиконанням Страхувальником умов Договору страхування, то Страховик повертає йому страхові платежі за період, що залишився до закінчення дії Договору, з вирахуванням нормативних витрат на ведення справи, визначених при розрахунку страхового тарифу, фактичних виплат страхового відшкодування, що були здійснені за цим Договором страхування.

17.6. Повернення платежів здійснюється протягом семи робочих днів після припинення дії Договору страхування, якщо інший строк не обумовлений за згодою Сторін.

17.7. Не допускається повернення коштів готівкою, якщо платежі було здійснено в безготівковій формі, за умови дострокового припинення Договору страхування.

18. ПОРЯДОК ВИРІШЕННЯ СПОРІВ

18.1. Спори, що виникають з питань дійсності, виконання, неналежного виконання умов договорів страхування сільськогосподарської продукції, укладених на підставі цих Правил, вирішуються шляхом переговорів, а при недосягненні згоди спір передається на вирішення до відповідного суду у порядку, передбаченому законодавством України.

18.2. Сторони мають право передати спір на вирішення третейського суду за взаємною згодою, уклавши третейську угоду (як шляхом складення окремого договору, так і шляхом закріплення у Договорі страхування третейського застереження).

19. ОСОБЛИВІ УМОВИ

19.1. Цими Правилами встановлено основні умови страхування сільськогосподарської продукції, однак, за домовленістю Сторін Договору страхування, у Договір страхування можуть бути внесені застереження, доповнення та зміни, виходячи з конкретних умов страхування, що не погіршують становище Страхувальника порівняно з основними положеннями цих Правил та відповідають Цивільному кодексу України, Господарському кодексу України та Закону України «Про страхування».

19.2. У разі здійснення Страховиком страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою відповідно до Закону України «Про особливості страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою», Сторони Договору страхування керуються (крім нормативно-правових актів, зазначених у пункті 19.1 цих Правил) зазначеним Законом, а також Умовами страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою, затвердженими Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, та профільним Міністерством Кабінету Міністрів України.

У разі суперечностей між цими Правилами та Умовами страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою, застосуванню підлягають положення Умов страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою.

19.3. Обставини непереборної сили. Сторони Договору страхування звільняються від відповідальності за невиконання своїх зобов'язань за Договором страхування на час дії обставин непереборної сили (форс-мажорних обставин), визнаних такими згідно із законодавством України.

19.4. Всі повідомлення та документи, що направляються Сторонами одна одній за Договором страхування і цими Правилами, повинні бути здійснені в письмовій формі і будуть вважатись поданими належним чином, якщо вони надіслані рекомендованим листом, або подані особисто за вказаною у Договорі страхування адресою та вручені під розписку відповідальній особі, або надіслані засобами електронного зв'язку з одночасним направленням повідомлення або документів рекомендованим листом або з доставкою такого повідомлення чи документів кур'єрською службою доставки.

ДОДАТОК 1
ДО ПРАВИЛ ДОБРОВІЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ
СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ (НОВА РЕДАКЦІЯ)

БАЗОВІ СТРАХОВІ ТАРИФИ ПО СТРАХУВАННЮ ТВАРИН
(строк дії Договору страхування - 1 рік)

Таблиця 1

Страхові ризики	Страховий тариф у % від страхової суми
	Сільськогосподарські тварини
Пожежа	0,15
Вибух	0,11
Удар блискавки	0,05
Стихійні лиха	0,07
Протиправні дії третіх осіб	0,15
Загибель від нещасного випадку	0,29
Загибель від хвороб	0,6
Загибель від епізоотій	1,0
Вимушений забій внаслідок вищевказаних ризиків	1,0
Вимушений забій за розпорядженням українського уряду та/або місцевої влади при боротьбі з епізоотією	1,0
ПО ПАКЕТУ РИЗИКІВ	4,42
Інші випадкові, раптові та непередбачувані події	0,45

Примітка: Страховик може при визначенні розміру страхового платежу, який підлягає сплаті, використовувати як підвищувальні так і понижуючі коефіцієнти в діапазоні від 0,05 до 5,0 до базових страхових тарифів в залежності від чинників, які впливають на ступінь страхового ризику та умов конкретного Договору страхування.

Страховик може розробляти спеціалізовані страхові продукти та програми з тарифами відповідно до цих Правил.

Норматив витрат Страховика на ведення справи при страхуванні на підставі цих Правил визначений при розрахунках відповідних страхових тарифів згідно з таблицею 1 у розмірі до 60% від величини страхового тарифу та вказується у Договорі страхування.

**БАЗОВІ СТРАХОВІ ТАРИФИ ПО СТРАХУВАННЮ
СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КУЛЬТУР І БАГАТОРІЧНИХ НАСАДЖЕНЬ**
(строк дії Договору страхування – 1 рік, але не більше одного сезону (циклу) вирощування
однієї культури (групи культур))

Таблиця 2

Страхові тарифи (% від страхової суми)	
Страхові ризики	Сільськогосподарські культури
Буря	0,50
Видування	0,20
Вимерзання	0,50
Вимокання	0,40
Випирання	0,30
Випривання	0,40
Град	0,70
Ґрунтова кірка	0,20
Заморозок	0,40
Землетрус	0,05
Земельний або земельно-водний сель	0,05
Земельний зсув	0,10
Злива	0,5
Зневоднення на землях, які підлягають примусовому зрошенню або заводненню	0,50
Лавина	0,01
Льодова кірка	0,50
Ожеледь	0,50
Паводок (повінь, поводь, високий рівень води)	0,35
Пилова буря	0,25
Посуха	1,00
Сильний вітер	0,20
Смерч	0,10
Суховій	0,10
Тривалі (затяжні) дощі	0,50
Удар блискавки	0,20
Ураган	0,10
Шквал	0,50
Інші надзвичайні руйнуючі явища природи	0,90
Пожежа	0,50
Хвороби рослин (в тому числі епіфітотійного розвитку хвороб рослин та вторинних хвороб)	0,75
Дії шкідників рослин (в тому числі епіфітотійного розмноження шкідників рослин), диких тварин, перелітних птахів, гризунів	0,75
Протиправні дії третіх осіб	0,70
Руйнування захисних споруд, припинення подачі електроенергії, тепла, води, викликаного стихійними лихами, аваріями і пожежами	1,05
ПО ПАКЕТУ РИЗИКІВ	13,76
Інші випадкові, раптові та непередбачувані події	2,2

Примітка: Страховик може при визначенні розміру страхового платежу, який підлягає сплаті, використовувати як підвищувальні так і понижуючі коефіцієнти до базових страхових тарифів в діапазоні від 0,01 до 8,0 в залежності від чинників, які впливають на ступінь страхового ризику та умов конкретного договору страхування.

Страховик може розробляти спеціалізовані страхові продукти та програми з тарифами відповідно до цих Правил.

Норматив витрат Страховика на ведення справи при страхуванні на підставі цих Правил визначений при розрахунках відповідних страхових тарифів згідно з таблицею 2 у розмірі до 60% від величини страхового тарифу та вказується у договорі страхування.

БАЗОВІ СТРАХОВІ ТАРИФИ ПО СТРАХУВАННЮ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ НА БАЗІ ІНДЕКСНИХ РІШЕНЬ

Таблиця 3

Індекс	Страхові ризики	Страхові тарифи (% від страхової суми)
Індекс температури	Стихійне лихо; пожежа, в тому числі підпал; хвороби рослин (в тому числі епіфітотійний розвиток хвороб рослин та вторинних хвороб); дії шкідників рослин (в тому числі епіфітотійне розмноження шкідників рослин), диких тварин, перелітних птахів, гризунів; протиправні дії третіх осіб (розкрадання, псування врожаю, зруйнування покриттів (несучих конструкцій) теплиць, парників, оранжерей тощо); руйнування захисних споруд, припинення подачі електроенергії, тепла, води, викликаного стихійними лихами, аваріями і пожежами; зовнішній фізичний вплив інших випадкових, раптових та непередбачуваних подій	2,20
Індекс опадів		2,60
Індекс врожайності		3,75
Індекс ціни		4,70
Інший індекс		3,0

Примітка: Страховик може при визначенні розміру страхового платежу, який підлягає сплаті, використовувати як підвищувальні так і понижуючі коефіцієнти до базових страхових тарифів в діапазоні від 0,05 до 7,0 в залежності від чинників, які впливають на ступінь страхового ризику та умов конкретного договору страхування.

Страховик може розробляти спеціалізовані страхові продукти та програми з тарифами відповідно до цих Правил.

Норматив витрат Страховика на ведення справи при страхуванні на підставі цих Правил визначений при розрахунках відповідних страхових тарифів згідно з таблицею 3 у розмірі до 60% від величини страхового тарифу та зазначається у договорі страхування.

Прошито, пронумеровано та скріплено печаткою
26 (двадцять шість) аркушів
Голова Правління
ПРАТ «УАСК»

О.П. Іщук

Зареєстровано Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг (Розпорядження № 1105 від 02.06.2020)